

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 134 (2696) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 14

Ribbentrop Velencébe utazott

Német repülőgépek bombázták a Szíriában harcoló brit csapatokat. — Saidánál megtorpant az angolok előnyomulása

Japán, ha szükséges, fegyveresen is beavatkozik a tengely mellett

Berlinből jelentik: (NTI) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter ma rövid látogatásra Velencébe utazott.

Milánóból jelentik: (MTI) A Relazioni Internazionali hosszabb cikkben foglalkozik Bárdossy miniszterelnök római látogatásával. Rámutat arra, hogy Bárdossy miniszterelnök első jellegzetes cselekményében a tengelyhatalmak mellé állt a balkáni akció során Magyarországon ebben a háborúban a ráeső részt a tengelyhatalmakkal egyetértésben teljesítette. Magyarországon soha nem szűnt meg Róma felé tekinteni.

A lap a továbbiakban foglalkozik az új balkáni rendezés jelentőségével, különösen az adriai kikötők használatának szempontjából, majd hangsúlyozza, hogy Bárdossy római nyilatkozatából kiérzett a látogatás bensőséges volta. A magyar miniszterelnöknek immár hagyományokon alapuló római utazása szilárdabb értelmezést adott a magyar-olasz barátságának, amelynek elmélyítéséhez Bartha Károly honvédelmi miniszter látogatása is hozzájárult.

Budapestről jelentik: A szombat reggel menetrendszerű repülőgépen visszautazott Németországba báró Weizsaecker külügyi államtitkár. Bucszutására megjelent Bárczy István államtitkár és Wörnle János, a külügyminiszter állandó helyettese.

ELUTAZOTT RÓMABÓL A JAPÁN KATONAI KÜLDÖTTSEG

Az Esti Ujság írja Rómából: (NST) A Rómában időző japán katonai küldöttség elutazása előtt villásreggeli adtak a küldöttség tagjainak tiszteletére. A villásreggeli mondott pohárköszöntőjében a küldöttség vezetője kijelentette, hogy Japán bebizonyítja a tengelyhatalmak katonái iránt érzett szolidaritását és ébren vigyáz arra, hogy az ellenség ne avatkozzék be a tengelyhatalmak érdekerületeire. Ha a szükség úgy kívánja, Japán fegyveresen is beavatkozik a tengelyhatalmak oldalán.

ROOSEVELT UJABB POLITIKAI BETEGSÉGE

Newyorkból jelentik: (Stefani) Roosevelt elnök könnyebb megbetegedésére hivatkozva, nem tartotta meg a sajtóértekezletet, amelyen azt várták, hogy az elnök nyilatkozzon fog a Robin Moor elsüllyesztéséről.

Beavatott körök arról értesülnek, hogy a washingtoni kormány második tiltakozó jegyzéket készít elő Berlin

számára a Robin Moor elsüllyesztése miatt. Biztosítékot kívánnak, hogy a jövőben ehhez hasonló eset nem ismétlődik meg. Követelik az anyagi kár teljes megtérítését is.

JAVUL A TÖRÖK-NÉMET VISZONY

Isztanbulból jelentik: A török hivatalos sajtóiroda jelentése szerint az a német nyilatkozat, mely szerint Németország soha sem gondolt arra,

hogy Törökországon át csapatokat és hadianyagot szállítson, igen jó fogadtatásra talált. Hitler és Mussolini nyilatkozatai is hozzájárultak Törökország és a tengelyhatalmak viszonyának megjavulásához.

Pozsonyból jelentik (Bud. Tud): Funk német birodalmi miniszter ma ideérkezett. Felkereste Tiso elnököt és Tuka miniszterelnököt. A birodalmi miniszter két-három napig marad Pozsonyban és előadást tart.

Erős angol páncélos támadást vertek vissza a franciák

Az Uj Nemzedék írja: A kairói brit főhadiszállás közlése szerint német repülőgépek megtámadták a Saidánál harcoló brit erőket. A támadásban 8-9 gép vett részt, amelyek közül 4 zuhanórepülővel dobta le bombáit. A brit vadászok harcra kerültek a támadó gépekkel.

Vichyből jelentik: Az O. F. I. jelentése szerint a szíriai helyzetről pénteken este beérkezett legújabb jelentések arról számolnak be, hogy az ellenség harcokocsijai a tüzérség támogatása mellett támadásra indultak Saída ellen. Miután az ellenfélnek sikerült megvetni lábát a város szélén fekvő házakban, a franciák visszaverték őket. A franciák ezután újból visszafoglalták az előző állásokat. Merdzs Ajum környékén tüzérségi tevékenység folyt. A többi körzetben nem volt említésre méltó hadművelet. A francia

légierő több ízben sikeresen bombázta és géppuskatüz alá vette az ellenség gépkocsijait. Sok kocsit lángba borult.

Bernből jelentik: (B. T.) Beiruti jelentés szerint a hadihelyzetben az utolsó 24 óra alatt nem állt be változás. A támadó angolok Saidától 10 kilométerre megálltak. A franciák erőlyesen védik a katonai támpontokat. Hasrajánál a franciák egy erős angol páncélos támadást vertek vissza.

Beiruthból jelentik: (NST) Dél-Szíriában az angolok bevonulása után a megszállt területen számos arabot tartóztattak le az angolok, azzal vádolva, őket, hogy palesztinai menekülteknek menedéket nyújtottak. az angolok nyilván már a bevonulásuk előtt összeállították a letartóztatandó arabok névjegyzékét, mert a letartóztatásokra igen gyorsan került sor.

Franciaországot támadta az amerikai külügyminiszter

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung jelentése szerint Hull külügyminiszter ma reggel nyilatkozatot tett, amelyben élesen támadta a vichyi kormányt és elítélte a francia külpolitikát. Hull szerint Franciaország Szíriában Németországgal harcol, mert Szíria fontos kiindulópontja a közelkeleti angol birtokok ellen irányuló német katonai terveknek. Szemére vetette a francia kormánynak, hogy megengedte a németeknek a szíriai légikikötők használatát. Hangoztatta, hogy a fegyverszüneti szerződés értelmében nem lett volna kötelessége Franciaországnak az, hogy a megszállt területeken kívül is támogatásban részesítse a németeket.

Bernből jelentik: (B. T.) Vichyi jelentés szerint az Egyesült Államok nagykövete magyarázatot kért a francia kormánytól a szíriai helyzetre vonatkozóan. A nagykövet azt a választ kapta, hogy Szíriában nincsenek német csapatok.

BAGDADBAN TOVÁBB TARTANAK AZ ANGOLELLENES TÜNTETÉSEK

Zürichből jelentik: Ideérkezett jelentések szerint Bagdadban tovább tartanak az angolelleses tüntetések. A tüntetések során több helyen megtámadták a zsidó lakosságot. Az iraki harcok során elesett iraki arabok számát haterre becsülik.

Rómából jelentik (NTI): Mint a Stefani iroda jelenti Algecirasból, azok a repülőgépek, amelyek pénteken Gibraltárt bombázták, valószínűleg franciák voltak, mert Marokkó irányában szálltak el. A gibraltári szoros felett állandóan angol szárazföldi és vízirepülőgépek cirkálnak.

AZ ANGOL FLOTTA KIFUTOTT GIBRALTÁRBÓL

Zürichből jelentik (Bud. Tud): Szombat reggel érkezett francia jelentés szerint a gibraltári angol flotta nagyrésze elhagyta a kikötőt és csupán néhány hadihajó maradt hátra.

Berlinből jelentik: (NTI) Egy angol oceánjáró gőzöst egy buvárnaszád elsüllyesztett az Atlanti óceánon. A hajó nevét még nem sikerült megállapítani.

Berlinből jelentik: (NTI) A július havában elsüllyesztett négy előrs hajóval 165-re emelkedett az angolok által is elismerten elsüllyesztett előrszázadok száma.

IDEGEN LOBOGÓ ALATT INDITJAK UTNAK AZ AMERIKÁBAN LEFOGLALT HAJÓKAT

Newyorkból jelentik: (NTI) Egy amerikai hírszolgálati iroda értesülése szerint a szövetségi hajózási hatóságok azt tervezik, hogy a lefoglalt hajókat idegen lofogó alatt, idegen legénységgel állítják szolgálatba. A terv szerint a 39 dán hajót panamai lofogó alatt, dán személyzettel indítják utnak, mivel a semlegeségi törvény értelmében amerikai hajóknak nem szabad athaladni a hadi övezeten.

Berlinből jelentik: (NTI) Néhány ellenséges repülőgép szombatra virradó éjjel támadást intézett Nyugat-Németország és az északnyugati partvidék ellen. Bomboló és gyújtóbombákat dobtak le. Anyagi kárt csak épületekben okoztak, katonai kár nincs. Néhány polgári személy életét veszítette, vagy megsebesült. A támadó gépek közül kettőt lelőttünk.

Amszterdamból jelentik (NTI): Mint az angol rádió jelenti, a német repülőgépek főképpen Dél- és Délkelet-Ánglia tengerpartján fejtettek ki tevékenységüket. A kár csekély, a veszteségek nem nagyok.

Diadal

szivarkapapír szivarkahüvely

a vezető márká!

MAGYAR SZIVARKAPAPÍR-ÉS SZIVARKAHÜVELYGYÁR R.T.
BUDAPEST, V. Váci-út 48/E

A Bárdossy-beszéd...

A kormányfői megnyilatkozások elé mindig felfokozott érdeklődéssel tekint a közvélemény. Ezek a beszédek rendszerint akkor hangzanak el, amikor külső, vagy belső események, esetleg ennek nyomán felmerülő kérdések, találgatások, legtöbbször a nemzet közlebbi jövőjét, sorsalakulását irányító problémák várnak megvilágításra. Bárdossy László miniszterelnöknek a kormányfőt értekezletén elmondott beszédét azért várta kíváncsian nemcsak a politikai, hanem az egész magyar közvélemény is, mert érezték, hogy közvetlenül az újabb Hitler-Mussolini találkozás után történi római útnak, az utazás, a fogadtatás körülményeinek, az elhangzott pohárköszöntőknek a diplomáciában szokásos udvariassági szokáson túl is van valami jelentősége. S a külpolitika mindig szorosan összefügg a belpolitikával, mert régi tétel, hogy jó külpolitikát csak ott lehet csinálni, ahol befelé rendben vannak az ügyek. Mondhatnánk ez: egyszerűen úgy is, hogy szinte külpolitikát csak akkor folytathatunk, ha a befelé hangzókat jelszavak, irányelvek szintén érvényesülnek azon a síkon, amelyen a kül- és belpolitikai vonatkozások találkoznak.

Bárdossy Lászlót eddig kitűnő diplomatanak ismertük. Külügyministersége óta megtanultuk, hogy nemcsak diplomata, hanem jó külpolitikus is. Miniszterelnöksége pedig

Nincs
petroleum,
vezettesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett.
Kovács Gyula
villany és rádiószelők, Alapi u. 2.

azt bizonyítja, hogy Bárdossy miniszterelnökben a diplomata és politikus mellett a nagyszerű államférfi összes adottságai is megvannak. Ezt bizonyítja világosan a pénteken este elhangzott megnyilatkozás, amely nem csupán a kormányzópart részére szólt, hanem és elsősorban az

Közellátási értekezlet a vármegyén

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt a polgármester kezdeményezésére közellátási ügyben értekezlet lesz a vármegyeházán. Az értekezleten részt vesz a két főispán, a polgármester, dr. Kazik István, a közellátási hivatal vezetője, a vármegye részéről vitéz Nadányi János alispán és Molnár Vince főjegyző. Az értekezlet a közellátás terén mutatkozó nehézségeket tárgyalja.

Itt említjük meg, hogy a polgármester az ácsorgások megszüntetésére in-

Kedvező eredmények a nagyváradai érettségi vizsgákon

Nagyvárad. Saját tud. Szombat délután fél két órakor hirdette ki dr. Kiss József tankerületi főigazgató, a Szent László állami reál gimnázium első magyar tanévvégi érettségi vizsgálatának eredményét. A főigazgató ez alkalommal magas szárnyalású buzdító beszédet intézett a végzett ifjakhoz.

A magyar tagozaton 35 érettségiző közül 31 jelöltet nyilvánítottak érettnak, kettőt javító és kettőt ismétlő érettségi vizsgálatra utasított a bizottság. Az érettek közül 14 jó, 18 elégséges eredménnyel végzett. Jelesen érettek nincsenek.

összmagyarság számára. Ez a beszéd mentes volt a szokásos sablonoktól. Egyszerűen őszinte volt. Ami a külpolitikai vonatkozást illeti, a tengelyhatalmakkal való legőszintébb barátság és ragaszkodás kinyilvánítása csak természetes, az ellenkezője volna megepítés.

A beszéd második része legmélyebb kérdéseinket tárgyalta. A hang nyugodt volt, akárcsak egy pohárköszöntő, mondjuk a Palazzo Venezia fel-díszített fogadótermében. Mentés a nagy szavaktól, az állatástól, egyszerűen őszinte volt, az államférfi meg nyilatkozása, aki látja a holnapot és nem akarja nap-nap után meglepések elé állítani népét, melynek bizalmát bírja. Elismeri, hogy vannak nehézségek. A beszéd egyik legérdekesebb és feltétlenül jelentőségeiben, hatáskörében legsúlyosabb tétele volt a fajtárellátási törvény említése. A szavak talán nélkülöztek az élt, aminek az utóbbi évek tapasztalata szerint a habozást szokták elleplezni, ezért fontosak. „Parlamentari bemutató beszédemben hangsúlyoztam, hogy a magyar gazdasági élet vezető állásában mielőbb öntudatos, keresztény, magyar szakembereket szeretnénk látni. Bár a felhívás világos és érthető volt, sajnos, hetek teltek el anélkül, hogy annak eredménye lett volna. Csak kevesen voltak, akik megértették a magyar közvélemény elhatározott akarátát. Nem akarom fellelelezni, hogy azok, akiket ez a kérdés közvetlenül érint, a magyar kormány szigorú intézkedését akarják provokálni...”

Program? Több annál! Utolsó figyelemre méltó huszonegyedik órában. Reméljük azok, akikre ez vonatkozik, értenek belőle, mint ahogy megértette a beszéd minden részét a nemzet. A Bárdossy-beszédet ezérik fogadják teljes bizalommal a magyar közvélemény. **PARKÁNY LÁSZLÓ**

tezkedéseket hozott. Ennek legtöbb oka az volt, hogy a nagypékek nem látták el kellő mennyiségű kenyérral a fiókokat. Ezért

elrendelte a polgármester, hogy a nagypékek kötelesek a fiókoknak ugyanazt a mennyiséget szállítani, mint azelőtt.

A pékek pedig kötelesek ellenőrizni, hogy csak nagyváradai lakosok juthassanak kenyérhez a nagyváradai üzletekben.

A román tagozat öt érettségizője közül három nyilvánítottak érettnak, egyet javító és egyet ismétlő érettségi vizsgálatra utasítottak. Itt két növendék végzett jó és egy elégséges eredménnyel.

A főigazgató minden érettségizett fiatal embernek egy-egy szép könyvet nyújtott át emlékül az eredmény ki-hirdetésekor. A végzett ifjak részéről Andrassy János köszönte meg a főigazgatót és a bizottság jóindulatát.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Légitalmi értekezlet volt a városházán

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt a városházán újabb értekezlet volt légitalmi ügyben, melyet Szűcs Sándor tábornok és a polgármester hívtak össze. Az értekezletre hivatalosok voltak a nagyvárad gyártulajdonosok, a nagykereskedők és drogériatulajdonosok. Az értekezleten a polgármester elnökölt és a megjelentektől azt kérte, hogy önkéntesen járuljanak hozzá a liga költségvetéséhez. Horváth Árpád, a Kereskedelmi Csarnok elnökének javaslatára a megjelentek alávetik magukat a Kereskedelmi Csarnok által törölt ki-vetésnek. Az értekezleten tapasztalt megértésért a polgármester és Szűcs Sándor tábornok mondtak köszönetet.

Most kell beszerezni a tüzfát

Budapestről jelentik: (MTI) A földművelésügyi miniszter a sajtó és a rádió útján felhívást intéz az összes érdekeltekhez és figyelmezteti őket, hogy az ország tüzfát ellátásának biztosításáról ezekben a hetekben kell a legnagyobb mértékben gondoskodni a szállítások lebonyolításával.

Módosító rendelet jelent meg a gabona kiörléséről és a kenyérsütésről

Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány rendeletet adott ki, amely módosítja és kiegészíti a gabona kiörlését, a kenyérsütést és liszttel való takarékos gazdálkodást szabályozó rendeleteket. A rendelet a hivatalos lap mai számában jelenik meg. Többek között kimondja a rendelet, hogy a kenyérsütéséhez a tengeriliszt felhasználása nem kötelező.

LOVASÜNNEPÉLY A HUSZÁR-LAKTANYA UGRATÓ-PÁLYÁJÁN. Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. „Nádasy Ferenc” 3. honvédközpontján június 14-én és 15-én délután, mindkét napon 2 órai kezdettel Nagyváradon, a lovasdéli laktanya ugratópályáján lovasünnepélyvel kapcsolatos lovasmunkákat rendez, meghívott közönség jelenlétében. A polgármester a díjazásokra ezüst cigarettatárcát bocsátott vitéz Pongrácz Pál ezredes, ezredparancsnok rendelkezésére.

A ZENEISKOLA TITKÁRA LETETTE AZ ESKÜT. Nagyvárad. Saját tud. Horváth Károly karnagy, a Zeneiskola titkára szombaton Nagyváradra érkezett és megjelent a polgármesternél bemutatkozó látogatáson és letette a hivatalos esküt. Hétfőn már hivatalba is lép.

Halálozás. Özv. dr. gyulafalvi Bulovszky Józsefné folyó hó 14-ikén meghalt. Halálát gyermekei: gyulafalvi Bulovszky Odón és vitéz Zalay Károlyné, gyulafalvi Bulovszky Erzsébet, családijával, gyászolják. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a Haller kápolnából. (Minden külön értesítés helyett. Részvétlátogatások mellőzését kérjük.)

Magyarországra jön az olasz nemzetnevelési miniszter. Rómából jelentik: (MTI) Valamennyi lap közli a hírt, hogy Bottai olasz nemzetnevelési miniszter a közeli napokban Magyarországra utazik.

Valamennyi arcvonalon erősödött az angolok nyomása Szíriában

Az Egyesült Államok nagykövete megbeszélést folytatott Darlan tengernaggyal

Vichyből jelentik: (NTI) A francia hadügyminiszteriumnak a szíriai helyzetről kiadott jelentése közli, hogy az elmúlt 24 órában az ellenfél nyomása valamennyi arcvonalon erősödött. Az ellenség a partvidéken előnyomult. A francia haderők továbbra is helytállanak. Merdzs-Ajum közelében az ellenfél megvetette lábát a francia előőrsállásokban. Hermonótól keletre súlyos harcok folynak.

Vichyből jelentik: (NTI) A szíriai csapatok főparancsnoksága a lefolyt hadműveletekről a következőket közli:

A tengerparton tekintélyes brit erők erősen tüzeltek a francia állásokra. Merdzs Ajum vidékén visszavertük az ellenség páncélos erőinek támadását. Damaszkusz vidékén az ellenség heves támadást kezdett. A péntekre virradó éjjel a francia légierő saját veszteség nélkül a tengerparton eredményesen hombáztta az ellenséges kötelékeket.

WEYGAND TÁBOROK VISSZATÉRT VICHYBE

Berlinből jelentik: (NTI) Berlini politikai körökben a szíriai események eddigi lefolyását Franciaországra nézve kedvezően ítélik meg. Az a kérdés, hogy továbbra is ellenállhatnak-e a franciák az angolok nyomásának. Ez pedig olyan tény, amelyen a Wilhelmstrasse fel fogása szerint az angol siker sem változtathatnak.

Vichyből jelentik: (NTI) Weygand tábornok Marokkóban és francia Nyugat-Afrikában tett szemleutja után visszatért Vichybe.

Vichyből jelentik: (NTI) Leahy tengernagy, az Egyesült Államok vichyi nagykövete, csütörtökön este Darlan tengernagy, helyettes miniszterelnök jelenlétében megbeszélést folytatott Pétain államfővel. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy az általános helyzetről tárgyaltak, de főleg Szíriából volt szó.

AZ ELLENÁLLÁS BESZÜNTETÉSÉRE SZÓLITOTTA FEL ANGLIA A FRANCIAKAT

Vichyből jelentik: (NTI) Francia jól értesült körökből származó közlés szerint a francia kormány második tiltakozó jegyzékét Pietri madridi francia nagykövet Sir Samuel Hoare angol nagykövetnek adta át. A jegyzék határozott hangú volt. A francia kormány jegyzékében a legélesebben visszautasítja az angol kormányt a szíriai bevonulás indokolására felhozott ürügyeit és megismétli a francia kormány erőlyes tiltakozását.

Amszterdamból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint

Vichy a Nagybritanniához intézett jegyzékében a többi közt kijelenti, hogy Franciaország a közelebbi felvilágosítások megérkezése előtt kerülni fog minden olyant, ami növelheti, vagy kiszélesítheti a viszályt. Ha a viszály nagyobb méreteket ölt, Franciaország kénytelen lesz megtenni a szükséges intézkedéseket területei megvédelmezésére. Angol jelentés szerint a brit kormány elutasította a francia tiltakozást és felszólította a vichyi kormányt, hogy utasítsa a szíriai francia erőket, szüntessék be a brit intézkedésekkel szemben tanúsított ellenállást.

A KELET-AFRIKAI ASSABOT MEGSZÁLLTAK AZ ANGOLOK

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás pénteki jelentése közölte, hogy Kelet-Afrikában hindu tengerész alakulatok jelentek meg Assab előtt és megszállták a várost. Gondar szakaszán az olasz állások ellen támadási kísérlet megtört. A Debra-Tabor elleni támadást is visszaverték. Gallia és Sidamo vidékén az olasz csapatok ellentámadással súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek.

Berlinből jelentik: (NTI) A Tobrukban körülrárt brit csapatok ellátási nehézségei Kréta német megszállása és a sok brit hajó elpusztítása óta még fokozódott. Azt, hogy milyen nagy hiányban szenvednek az angolok a Földközi-tengeren hajótérben, kiderül abból a körülményből, hogy hetek óta egészen kicsi, száz tonnánál nem nagyobb hajók kísérlék meg a behatolást Tobruk kikötőjébe. Ezek a kísérletek meghiúsulnak a német és olasz repülőgépek ébersége következtében.

Algecirásból jelentik: (NTI) A Gibraltár ellen intézett légitámadásról a következő részletek váltak ismertté:

Három bomba a dokkberendezéseket találta el és megrongált két javítás alatt álló cirkálót. Két bomba a rádióállomás közelében csapott le és egy a

Mindig friss és opolt...
háló a Klasszikus 4711-esnek!
Fáradtságnál, fejfájásnál üdít és eleveníti. — csak csepegtessünk néhány cseppet zsebkendőre, mosdóvizünkbe!

No. 4711 Eau de Cologne

kikötő Földközi-tengeri bejáratánál. A légvédelmi ütegek vad tüze nem talált el egy gépet sem.

Londonból jelentik: (Reuter) Kréta kiürítése óta Cyprus szigetén éjjelnappal folynak a védelmi előkészületek. Nicosiában a város szűk utcái különleges intézkedéseket tettek szükségessé a tüzek megakadályozására.

Berlinből jelentik: (NTI) Május havában a német vadászpilóták, mint a Német Távirati Irodával közlik, Anglia légiterében 57 légi győzelmet arattak.

ról szóló javaslatot, amely jelentős lépést tesz fajtánk egészségügyi védelme terén.

— Egy másik momentumra szeretnék még utalni, hangoztattam, hogy a magyar gazdasági élet vezető állásaiba mielőbb keresztény öntudatos magyar embereknek kell kerülni. A felhívás világos és érthető volt. Néhányan voltak, akik megértették és a magyar közvélemény kifejezésre juttatott elhatározásához alkalmazkodtak. Csak néhányan voltak, akik példát adtak.

Nem akarom feltenni, hogy azok, akiket ez a kérdés közvetlenül érint, a magyar kormány szigorú intézkedését akarták kiprovokálni. Most is azt ajánlhatom nekik, hogy vonják le a konzekvenciát ebből.

A miniszterelnök ezzel fejezte be összefoglalóját: Célunk, hogy dolgozzunk, kötelességünket teljesítsük. Éltető meleget akarunk, amelyet az elvégzett munka, az együttműködés és a solidaritás teremthet meg. Ehhez kérem támogatásokat és segítségeket.

A hosszantartó tapssal és helyesléssel fogadott beszéd után Molnár Lajos intézett interpellációt a kormányhoz az árvíz ügyében. A belügyminiszter válaszában utalt arra, hogy az eddigi gyűjtés két és félmillió pengőt eredményezett. A szükséglet körülbelül húsz millió pengőt tesz ki. A kormány álláspontja az, hogy a szükséges összegeket kölcsönként a legrövidebb időn belül rendelkezésre bocsátja. A pénzügyminiszter ezt az összeget már ki is utalta.

Biztosítani kell a belső békét és a rendes munkálkodást

A miniszterelnök beszédet mondott a MEP értekezletén. Beszámolt olaszországi útjáról is

Budapest, a MOT jelti: A MEP pénteken délután értekezletet tartott, amelyen résztvett Bárdossy László miniszterelnök is. Lukács Béla elnök meleg szavakkal üdvözölte az olaszországi útjáról visszatért miniszterelnököt. A miniszterelnök köszönetet mondott az üdvözlésért, majd arról beszélt, hogy a Magyarország és a tengelyhatalmak között fennálló szoros barátság magától értetődő következménye az a hosszú éveken át kialakult tradíció, amelynek értelmében minden magyar miniszterelnök és külügyminiszter látogatást tesz Németországban és Olaszországban.

Örömmel állapította meg mindkét látogatás során a Magyarország és a

magyar nemzet iránt megnyilvánuló barátságnak és megbecsülésnek értékes jelét. Konkrét kérdések tárgyalására nem került sor. Annyit mondhat, hogy mindkét országban örömmel látta azt a magabizó nyugalmat, azt mutatja, hogy az eredmény nem fog elmaradni. Ezután így folytatta beszédét:

— Számunkra az a vezető szempont, hogy az országban rendes munka folyjék és biztosítsuk a belső békét, a lelkek nyugalma és a közélet rendjét. Nem mondom, hogy ezen a téren nincsenek nagy nehézségek. Sajnos vannak. Az eltelt idő alatt néhány törvényjavaslat készült el. Közülük csak egyet említek meg, a magyar házassági jog módosításá-

Alapítva 1845. Alapítva 1845.

Wacha János

KALAPOSMESTER

Budapest, IV.,
Muzeum-körút 43 szám.

Kispékek, elárúsítók és munkások válaszolnak Steinerék nyilatkozatára

Nagyvárad. Saját tud. A Nemzeti Munkaközponi sütőipari szakosztályának nevében megjelent szerkesztőségünkben a szakosztály két vezetője, Pucsován Ferenc elnök és Arnóczky Jenő titkár, akik a Steiner-cég tulajdonosainak hírlapi nyilatkozatával kapcsolatban a következőket adták elő:

Steiner-cég tulajdonosai azt állítják, hogy 18 szakmunkással dolgoznak. Ezzel szemben a valóság az, hogy 13 szakmunkással dolgoztatnak, ezek közül 6 magyar, 5 román és 2 zsidó szakmunkás.

Viszont az üzemben 4 feles házi-szolgá végez sütőipari szakmunkát, olyan munkát, amely a törvények szerint a harmadik kategóriába tartozó szakmunkások munkakörébe tartoznak.

Ugy ezek, mint pedig a szakmunkások túl vannak terhelve munkával. A Steiner-üzem a múltban ugyanazzal a munkaerővel, — sőt nagyobb munkaerővel — napi 40 mázsa kenyert termelt s ma 90 mázsa dob piacra. Ehhez a munkatöbblet ehhez egyetlen egy új szakmunkást sem vett fel, sőt ellenkezőleg, 5 vagy 6 embert — keresztény magyarokat — elbocsájtott.

A Steiner-üzem munkásai a teljes összeroppanáshoz vannak már közel a túlhajtott munka miatt. Napi tíz órát dolgoznak 11 órás keretben, elentében a törvényszerinti megállapodással, amelynek értelmében 9 órás keretben 8 órát kellene dolgozniuk.

A tanulókkal végeztetett munka minden emberi képzeletet felülmúl. Két tanuló reggel 4 órakor jön be és pillanatnyi megállás nélkül dolgozik délután 4-ig. A harmadik tanuló délelőtt 11 órakor jön be és este 10—11 óráig, de igen sokszor éjfélt utániig, sőt reggelig dolgozik egyhuzamban. Szánalom ránézni az emberre, jelenül kihasznál fiatal frakrolás szakmunkások állítják, hogy a munkáskuzsorozás legötötebb korszakaiban sem zsákmányolta ki munkaadó ily mértékben a tanulókat és általában a munkások munkaerejét.

Ugyanakkor, amikor a Steiner-cégnél korlátlan munkaidővel dolgoznak, nagy a munkanélküliség a sütőipari szakmában. A kispékek egymás után bocsájtják el alkalmazottaikat a lizsthiány miatt s a megmaradt alkalmazottak is csak fél munkanapot dolgoznak.

Nem vitatjuk azt, hogy a Steiner-cég hatósági buzdításra, engedélyre és törvényes uton halmozta fel lizsthiányát.

Azonban: más, kisebb pékeknek

is voltak csekélyebb készleteik. Ezeket a készleteket a közlelmezési hivatal felhívására be kellett jelenteni s a kispékek addig nem kaptak újabb lizsthiányt, — vagy csak korlátozott mennyiségben — amíg a készletük el nem fogyott. Ezzel szemben a Steiner-cég mindennap megkapta azt a lizsthiányt, ami az üzem felvételének körülményei mellett megfelelt.

Igy állt elő az a helyzet, hogy Steinernek ma óriási lizsthiány van a keresztény kispékek pedig oly nagy lizsthiányban szenvednek, hogy például a most folyó héten csak félnapot tudtak dolgoztatni s ezzel sem a munkásikat nem tudják kizsákolni.

Ha lizsthiány is van, arányos elosztást kérnek a kispékek

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt egymásután keresték fel szerkesztőségünket a keresztény kispékek és kétségbeesetten panaszkodtak, hogy a Steiner-sütőde újabb 40 zsák lizsthiányt kapott a Közlelmezési Hivataltól, 8k viszont 3—4 zsákkal kaptak fejenként, ami tekintve a külváros nagy kenyérszükségletét, a fogyasztók 50 százalékát sem elegendi ki és így az 6 vásárlókörük is a nagy-

pen foglalkoztatni, sem pedig a vevőköriket nem tudják kielégíteni.

A Nemzeti Munkaközponi sütőipari szakosztályának vezetősége azt kéri, hogy a közlelmezési ellátás útján érkező újabb lizsthiányt addig, amíg a Steiner-cég készlete tart, kizárólag a keresztény kispékek között osszák szét. Ezzel meg lesz oldva a munkásság foglalkoztatásának kérdése is és megszűnik a tart. hatatlan állapot, hogy a fogyasztók különösen a külvárosokban órákon át sorba álljanak a sütődék és az elárúsító helyek előtt.

A sütőipari szakosztály vezetői arra is felhívják a figyelmet, hogy a Steiner-cég a zsidó fiókosokat töm. kenyérral. Ez újabb egyenlőtlen elosztásra s a fogyasztók között újabb torlódásra vezet. A Steiner-sütőde előtt tömegben állnak az emberek, míg keresztény kis fiókosai sírva panaszkodnak, hogy állandóan csökkenik a mennyiség, úgy hogy vevőköriket nem tudják kiszolgálni.

sütőkhöz vannak kényserítve. Az mindenki megérti, hogy lizsthiány van, de joggal várhatják el a pékek, hogy a kevesebb mennyiségből is arányosan történjen az elosztás.

Az a beállítás, hogy minden kispék el van és ezután is el lesz látva lizsttel, egyáltalán nem fedé a valóságot. Ezt a vizsgálat teljes mértékben igazolhatja.

A KÖZIGAZGATÁSI BIZOTTSÁG ÜLÉSE

Részletes beszámoló hangzottak el. A szegényalap, a cukorjegy, a cipőjegy és az egészségügy a bizottság előtt

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken a kora délutáni órákig elhúzódott a város kisgyűlése s csak annyi idő volt, hogy éppen kilevegőzzön a kisterem, már újabb ülés kezdődött.

Idők jele: a bizottság tagjai majdnem ugyanazok csaknem teljes számban vettek részt mindkét ülésen. Délután öt órakor a városi főispán nyitotta meg a közigazgatási bizottság rendes havi ülését, melyen az egyes jelentések ismertetésére került sor.

Először a polgármester jelentését ismertették. A jelentés felőlel május hónap összes városi eseményeit. Az adózás szempontjából megkezdődött a házadó kivételése. Ugyancsak megkezdtek a kedvezményes adóztatás alá kerülő kézműiparosok összeírását is.

Szociális téren a Magyar Norma gyűjtése az elmúlt hónapban is csökkent, 4500 pengőt eredményezett, segélyként 6000 pengőt osztott ki a város, a kiosztott ebédek száma 18.000.

A közlelmezési hivatal kiosztott

7060 cukorjegyet, több mint három ezerrel kevesebbet, mint a három előző hónapban.

A város cukorszükséglete 8—10 vagon havonta. Petróleum engedélyzeve volt 27.000 liter, kiosztottak 21.950 litert.

Cipőutalás volt 1840 pár, igénylés 6100 pár, jóvá hagyva 1660 kérelem. Nagyvárad havi lizsthiányuk 114 és fél vagon. Érkezett 67 vagon! A kormánybizottság május hónapra 769 sertésvásárlási engedélyt adott ki. Tej szempontjából a szükséglet 25 ezer liter, a hiány 9—10 ezer liter. Az iparhatóság 230 engedélyt adott ki.

Nagyvárad közegészségügye

A főorvos jelentése szerint Nagyvárad közegészségügyi helyzete május hónapban kedvezőbb volt, mint az előzőben. Több vizsgálat történt a piacon és különböző üzletekben. Megvizsgálták a vágóhidat, több sürgősen kiküszöbölendő hibát találtak. Rendezni kell a szeméttelap kérdését is. Természetes szaporulat az elmúlt hónapban 36 volt. A város hét kórházában 923 beteget ápoltak, összesen 23.069 ápolási nappal. A mentők 88 esetben szálltak ki.

Megdöbbenő adat a főorvosi jelentésből a három ezren felüli nemi betegvizsgálat.

A pénzügyigazgató jelentése szerint az adóhátralék csökkent, a fennmaradó hátralék 3 millió 928 ezer 402 P.

A gazdasági felügyelő jelentése szerint az elmúlt hónap hűvös és esős

volt, ezért a gabonaművek nem érhetnek a megfelelő mértékben.

Borbély Miklós dr. kir. főügyész jelentése szerint a fogházban az elmúlt hónapban letartóztatásban volt 70 férfi és 4 nő, előzetes letartóztatásban ugyancsak 70 férfi és 24 nő.

Dr. Martsa Dénes tanfelügyelő jelentése szerint a törzskönyvezés megkezdődött, ennek eredményeként a beiskolázás teljes mértékben megtörténik, az utcákról eltűnnek a koldusok.

A rendőrség jelentése

Dr. Krasznay Pál tanácsos olvasta fel a rendőrség májusi jelentését. Eszerint 525 bűnügy, 756 kihágás, 11 lázadás és az állam elleni izgatás, 7 emberélet elleni büntetés, 14 testi sértés, 5 magánlaksértés, 181 közlekedési kihágás, 40 részegségi 25 világlítási, 14 szesztilalmi kihágás fordult elő. A rendőrség jelentéséhez a főispán szolt hozzá és megemlítette, hogy az álláskérelmek ügyében az előélet felkutatása terén is igen nagy, gyors és eredményes munkát fejt ki a nagyvárad kapitányság.

Dr. Botskor László törvényhatósági állatorvos ismertetette ezután jelentését. Jelentése szerint a vágóhid nem felel meg. Export vágásra nem alkalmas Állatforgalom volt az elmúlt hónapban: vasúton elszállítottak 197 lovat, 269 szarvasmarhát. 556 sovány-sértést, 48 süldőt.

Az Államépítészeti Hivatal jelentése az útburkolási és javítási munkákról számolt be.

A bizottság ülése után a közigazgatási bizottság három albizottsága ülésezett.

Nemzeti Munkaközponi hírei

Felhívás. A Nemzeti Munkaközponi-ban tömörült vendéglátóipari munkások szakcsoportja ezúton tisztelettel értesíti az összes tagjait, hogy a románnyelvű munkakönyvek és adeverincák kicserélésének határideje magyar nyelvű munkakönyvekre június hó 30-án lejár. Felszólítunk minden egyes vendéglátóipari munkást, hogy haladéktalanul a saját érdekében jelentkezzenek a szakcsoport titkári hivatalánál, munkakönyvek végleges rendezése végett, mert elkésztett ügyeket a törvény értelmében nem veszünk figyelembe. Ertesítjük továbbá az összes szállodai alkalmazottakat, hogy 1941. június hó 16-án, hétfőn délután hat órától este nyolc óráig jelentkezzenek a fenti titkári hivatalnál, a meghatalmazás aláírása végett. Minden szállodai alkalmazott hozza magával a kitöltött nyilatkozatokat az illetékekkel együtt. N. M. K. szakcsoport ügyvezető titkára.

Felhívás. A Nemzeti Munkaközponi sütőipari munkások szakcsoportja folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel értekezletet tart a Török Ignác utca 1. szám alatti Munkasotthon helyiségében, melyre kérjük a bajtársakat teljes számban megjelenni szíveskedjenek. N.M.K. titkársága.

Ház eladás

A nagyvárad református egyházkerületi nyugdíjintézet eladja a Kossuth Lajos utca 3 és a Sal Ferenc utca 8 sz. alatt lévő bérházait. Vételajánlatok a református püspöki hivatalhoz (Nagyvárad, gr. Teleki utca 27, Otthon épület) intézendők. A házakra vonatkozó adatok a püspöki hivatal számvétségénél vagy pénztáránál megtehető. Közvetítést nem díjazunk.

Nagyvárad, 1941. június hó 11-én.

Sulyok István s. k. püspök.

ZSIDÓSIRATÓK

Irta: Dr Géresy Léber János

Pünkösdi ünnepnapjain Erdélyben jártam. Először a felszabadulás óta. Ez az egy mondat megmagyaráz mindent. Egícsapó örömet és rögreboruló boldogságot. Könnyemet és kacagásomat. Szomjuságot és kiváncsiságot. Vigasztalódásomat és nagy-nagy szomorúságot. Mert nemcsak örömben: szomorúságban is bőven volt részem.

Találkoztam régi ismerősökkel. Olyanokkal is, akiket 20—25 éve nem láttam. Szőkehajú diágyerekek, mint öszlő, öregedő férfiak jöttek elémbe. Megismerem őket. A szemük nézéséből, a lábuk járásáról, a kezük mozdulatáról. Semmit sem változtak. Csak a szemek jakóbbak, a kezek s a lábak lassubbak lettek. De ugyanazok maradtak.

Beszélgetni kezdtem velük. Mind arról, amiről ilyenkor beszélni szokás. Régi iskolai emlékekről: tanárokról és tréfákról, régi osztálytársokról és padközi szerződésekéről; kis lányokról (akik ma már nagylányos mamák) s holdvilágos esti sétákról... Ment minden, mint a karikacsapás. Emlékeztünk mindenre és mindenre. Hajszálnyi eltérés sem volt emlékeink s az emlékeinkhez fűződő vélemények között.

De új beszédtema jött: a Ma. Mai gondjaink és gyöttréseink. Sebeink és szenvedéseink. Mulasztaink és bűneink. Akarásaink és nekifeszüléseink. Egyszóval mindaz, ami múltbeli és mai — mai és jövőbeli magyar életnek lehetne nevezni. S csodálatos! Mig diákori emlékeink világában hajszálnyi eltérés se zavarta meg lelki összhangunkat: a mai magyar élet, a való élet megtartásában s a tennivalók helyességének, szükségességének, sorrendjének és célravezetőségének megítélésében óriási szakadékok választottak el bennünket egymástól.

Csak egyet ragadok ki a sok közül: a zsidókérdést. Ha sohase ismertük volna egymást, ha egyikünk a Holdból, másikunk a Marsból jött volna erre a sártekére, akkor se térhetett volna el jobban a véleményünk ebben a kérdésben, mint ahogy eltért. Először csak vitatkoztunk. Később szinte veszekedni kezdtünk. S végül is úgy váltunk el egymástól, mint akik sohase fogtak, sohase akarnak többé találkozni.

Testvéreim, magyarok! Hát ilyenek vagyunk mi?! Ennyire megakultunk, ennyire megromlottunk volna. Hogy a saját életünket: legszettebb életérdekeinket se látjuk egyformán. Hogy egy idegen fajta érdekelt, egy idegen fajta iránt érzett érzelmeinkért le tudnók bűnközni egymást...! Mi lesz a magyarság sorsa és jövője, ha még mindig többet törődünk, szívesebben és nagyobb szeretettel törődünk a zsidóság sorsával, mint teszem azt a fajta magyar földművelők s az évtezedeken át bűnös módon elhanyagolt ipari munkásság életével?

Mert erről van szó!

— Gyűlölöm azt a rendszert, mely a zsidóság szenvedésén keresztül akartja és tudja csak a magyarságot boldoggá tenni! — mondta az egyik régi ismerősöm.

— Ellenkezik a keresztény szeretet parancsával, hogy kenyértelessé te-

gyük egyik embertársunkat azért, mert a másiktak akarunk kenyérrel juttatni. — Toldotta meg a másik.

Es így ment ez végig, órákon keresztül. Majdnem mindenkinek volt szava, volt könnye a „szenvedő” zsidóság számára s alig akadt egy-két erdélyi ember, — legalább is azok között, akikkel én beszéltem, — aki a maga teljes igazában ismerte volna a helyzetet s felismerte, megértette, helyeselte volna az „egyensúlyi törvény” végtelenül fontos s a magyarság élete szempontjából végszükségszerűen kötelező célkitűzéseit.

Rövid volt az időm. Szenvedélyes volt a szóbeli vita. Itt ejtek tehát egy pár magyarázó és meggyőző szót a zsidóság szenvedéseiről s ezeknek a szenvedéseknek okairól.

Előjáróban kijelentem mindjárt, hogy végzetes vakság vagy tudatos hazugság a zsidóság szenvedéseiről beszélni Magyarországon. Még mindig jobb sorsuk van, mint a magyarság 70—80%-ának. Nézzük meg csak a szórakozási helyeket: a jobb vendéglőket és kávéházakat, mulatókat és fürdőhelyeket, színházakat és hangversenytermeket. Kiket látunk ott túlsúlyban, ahoza — a magyar munkásságról nem is beszélve, — a magyar középosztály tagjai is csak ünnepnapokon térhetnek be? Zsidókat. Nézzük szét a jól jövedelmező állások,

foglalkozások berkeiben: a gyáripárban, kereskedelemben, hiteléletben, az orvosok és ügyvédek között! Számárányukat messze meghaladóan szerepelnek ott is a zsidók.

Hogy egyeseknek itt-ott le kellett szállamok a magas lóról; hogy a vezérigazgatói, igazgatói vagy osztályfőnöki helyei jó végkielégítésre, jó nyugdíj mellett, át kellett adniok másoknak, — ez lehet rájuk nézve kellemetlen igénycsökkenés, de semmiképpen se szenvedés! Maradt nekik, jut nekik még mindig annyi, hogy jobban megélnék belőle, mint egy miniszteri osztálytanácsos.

Előfordult az is, és elő fog fordulni ezután is, hogy kisebb hivatalnokok is az utcára kerültek. Ezekért se kell hogy fájjon a magyarság feje. Magam látom számtalan esetben, milyen ügyesen, milyen okosan tudnak az ilyenek is elhelyezkedni az életben. Azokon a helyeken, ahol még mindig ragyogóan megtalálják számításukat. Egyetlen elbocsátott zsidó tisztviselőt se láttam még, aki éhezett volna, rongyos ruhában járt volna; aki olyan mélyre süllyedt volna a megélhetés szintje alá, mint amilyen mélységekben a magyarság zöme élt hosszú évtizedeken keresztül.

Es itt engedjenek meg nekem a könnyes szemű zsidósíratók egy szerény, de halálosan komoly kérdést.

SÚRGETŐ HANGOK

A Baross Szövetség hetilapjának legutóbbi számából vesszük a következő cikket:

— Keresztény gazdasági körökben egyre sürgetőbb hangzik fel a panasza a zsidó gyárak és nagyvállalatok szabotázszerű tevékenysége miatt. A még ma is zsidó vezetés alatt álló gyárak, főként a textilészek, egyenesen megtagadják a keresztények kiszolgálását, vagy pedig csak jelentéktelen mennyiségű árut adnak a keresztény kereskedőknek és iparosoknak, ugyanakkor, amikor a zsidó igénylőket 100 százalékosan ellátják és kielégítik áruval, nem is szólva arról, hogy a keresztény megrendelőknek csak hónapok múlva szállítják le az árut, a zsidóknak pár napon belül. Az anyag- és áruelosztásban, illetve ellátásban ilyen módon nagy fennakadások vannak és természetes, hogy a keresztény kereskedő és iparos mindig lemarad a zsidó versenytárs mögött ilyen körülmények között. A zsidó gazdasági egyedek még ma is uralják a piacnak nagy részét, noha a zsidótörvény és más kormányintézkedések igyekeznek háttérbe szorítani őket. Egyes szakmákban azonban még mindig oly túlsúlyban vannak, hogy a keresztény kereskedő- és iparostábor nem tud megbirkózni velük, ha csak idejében segítség nem érkezik az illetékesek részéről. Felesleges hangsúlyozni, hogy teljes bizalommal várjuk az intézkedéseket is. Sürgetjük azonban a radikális harmadik zsidótörvényt, amely egyszersmindenkorra rendet teremt a zsidókérdésben gazdasági téren, mert a mai helyzet már tarthatatlan.

Lehetetlen állapot, hogy az ugyne-

vezett árszámított vállalatokat jó részben még most is zsidó cégvezetők és igazgatók irányítanak, ugyanakkor, amikor a vezető pozíciókba névlegesen beállított keresztényeknek jóformán egyetlen vagy semmi intézkedési jog nincs. Így ezután a gyárak tulajdonképpen zsidó vezetés alatt maradnak és a keresztény kisegyzetenciák, amelyek kénytelenek hozzájuk fordulni, ki vannak szolgáltatva a zsidó áruelosztók önkényének.

Radikális megoldásra vár ezzel kapcsolatban a strohmann-kérdés is. A strohmann-rendszer valóságos orgáka uti és a zsidóság a megfizetett és megvédett keresztények mögött nyugodtan folytatja régi tevékenységét, amely ellen pedig a kormányhatóságok és a keresztény gazdasági élet is egyaránt küzd.

A zsidókérdés megoldásához tartozik az üzlet- és műhely-helyiségek kérdése is. Az utóbbi időben egyre gyakrabban fordul elő, hogy a zsidó háztulajdonos felmond a keresztény bérlőjének, vagy pedig lehetetlen feltételeket szab a bérlés tekintetében, hogy ilyen módon bírja távozásra.

A kereskedelmi és iparkamara az üzlethelyiségek felmondásának átmeneti időre való eltöltését kérte a kereskedelmi és ipartügyi minisztertől és a miniszter el is fogadta ezt a tervezetet, amely jelenleg az igazságügyminiszteriumban vár végleges megszövegezésre.

A segítség sürgős és égető, mert különben keresztény egzisztenciák mehetnek tönkre és omlanak össze részben a zsidó szabotázs, részben pedig a még szabadon gyakorolható felmondás révén.

VIM
mindent tisztít
konyhaedényt is

Vas, réz és horganyhoz — nedves ruhára kevés VIM. Alumíniumot szárazon tisztítsunk.

Hol voltak ők akkor, amikor a magyarság színe-java: fiatalága, a magyar diplomások ezrei fuldokolnak a legirtóztatóbb nyomor-mocsárban? Hol voltak akkor, amikor ezeknek a diplomásoknak szárai zsákokat hordtak a dunaparti rakodótelepeken; napszamosok és munkások voltak zsidó vállalkozók és vezérigazgatók gyáraiban...? S hol voltak akkor, amikor a magyarság szemefénye, a tanult fiatalág tömegesen menekült az öngyilkosságba vagy vándorolt ki az Océánon túlra, mert nem bírta ki tovább otthon: hazájában, ősei földjén a nyomort?...

Volt egyetlen jó szavuk, egyetlen egy könnyük ezeknek az alszenteskedő zsidósíratóknak — akkor a pusztuló magyar fiatalág számára? Egyetlen egyről sem tudok. Pedig tudniok és látniok kellett, hogy a feltörekvő magyar fiatalág előtt nem a helyzet, nem a gazdasági kényszer, hanem a zsidóság mohósága, jövedeleméhsége s gyilkos összetartása zárta el az élet kapuit!... Ha a zsidóság nem lett volna ilyen mohó, ilyen gögös, ilyen fajtaszerető s ezért szükség-szerűen titkos magyargyűlölő, ha engedett volna helyt a keresztény magyaroknak is, — a zsidótörvényt meghozatalára sohase került volna sor. Ebben a vonatkozásban legalább is nem. Más vonatkozásban talán igen. Erről azonban itt — helyszűke miatt — most nem tárgyalhatunk. Majd máskor, más alkalommal.

Szemére vetik azt is a magyarságnak ezek a kegyes keresztények, hogy a kikeresztelkedett zsidók sem részesülnek kedvezményben, külön elbánásban, ha egyébként a zsidótörvény rendelkezései alá tartoznak. Pedig ezek igazán megérdemelnék a megbecsültetést, a külön elbánást, — mondják — hiszen keresztények.

Eltekintve attól, hogy szerintünk a fajbiológia tanítása s a mindennapi tapasztalat szerint is a zsidó faji múltában zsidó marad akkor is, ha megkeresztelkedett, mert a zsidóság nemzet, nép, faj; a faj pedig megőrzi és megtartja a magafajlabelel sajátosságait és különállását az egyetemleges kereszténység szent keretein belül és (lásd keresztény magyarok, keresztény németek, keresztény franciák, stb). — a szavakkal játszó fel-fogás az egész magyarságmentő tevékenységet hamis vágányokra terelné. Mert ahogy mi a zsidóságot ismerjük, — tisztelet a kevés kivételnek — a zsidóság legnagyobb része a jobb megértést, a több jövedelemért s a szép hatalomért minden belső meggyőződés nélkül úgy ott hagyta Mózes hitét, hogy rövid idő múltán lámpással kellene keresni izraelita vallású zsidókat Magyarországon!... A kereszténység nem lehet ok, nem

lehet jogcím a mások felett való uralkodásra, a mások bőrén való élőködésre. Mint ahogy nem lehet menlevél a gonoszlevő számára. Ha valaki rabolt, a legkeresztényebb feljogs szerint börtönbe, vagy eldologháza való. Mindegy, hogy ez neki kellemetlen, hogy a börtönben nem éri napfény, hogy a zárt levegő talán árt is az egészségének... S ha valaki gyilkolt, akasztófát érdemel. Nem ellenkezik a keresztény szeretet parancsával, ha önmagunkat, nemzetünket, társadalmunkat védjük a kártevőkkel szemben, még ha ez a védelem, ez az önvédelem sokszor talán fájdalmat is okoz nekik... Ne felejtjük el: nemcsak szereletről, — keresztény okosságról is van szó az Evangéliumban...! S ezt az okosságot Krisztus egyik örökszép mondatában és hasonlatában egy vonalba állította a szelidséggel.

A zsidósírató jámbor keresztények semmi kivételtől se találunk abban, hogy keresztény nemzeteik életérdekeik védelmében véres háborút folytatnak egymással. Hogy halomra lövik, halomragyilkolják egymást egy darab földért, az életéért: a megélhetésért. Miért fáj tehát nekik olyan nagyon, miért tartják igazságtalannak, miért rágalmazzák kegyetlen-ségnek ország-világ előtt a magyarság önvédelmi küzdelmét a zsidóság s benne a legtöbbször haszonlesésből keresztényvé lett zsidóságnak is gazdasági hódításával, szellemi és erkölcsi rontásaival szemben?

És ha vannak ártatlan áldozatok? Tízével... százával... ezerével...? Álljon meg emitt az egész tisztogatósi munka? A háborúknak, föld-rengéseknek s más istencsapásoknak némszenek ártatlan áldozatai? Ki merné ezért felelősségre vonni a jó Istent? Vagy ki merné rá azt mondani, hogy kegyetlen vagy igazságtalan? A szenvedés — éppen a keresztény erkölcsian szerint — nem a legnagyobb rossz a világon. Sőt egyáltalán nem is rossz. Miért kíméljük meg hát tőle, miért fosszuk meg érdemszerző halásaitól éppen a meggyőződésből, tehát áldozatokra képesé vált s áldozatokat keresni indult megkeresztelkedett zsidókat?!

Arról se szabad megfeledkeznünk s erre akarok még igen nyomatékosan rámutatni, hogy nem a keresztények okoznak a legtöbbször indokolatlan szenvedést a zsidóságnak, hanem maguk a zsidók. A keresztény magyar törvényhozás sokak szemében sokszor érthetetlen nemeselelkűséggel úgy rendelkezett, hogy ne egyszerre álljanak fel a zsidók a nem a részükre terített, de mások elől csalárdul elhódított asztal mellől, hanem fokozatosan: 5 éven keresztül... Hogy így azok, akiknek fel kell állniuk, könnyen tudjanak asztalt teríteni maguknak másutt, más életterületen, a maguk gondjára. Ha most egyes vilbuzgó zsidó igazgatók és vezérigazgatók, hogy a maguk nagy jövedelmét védjék, — mert az előírt arány-nak a jövedelemben illetőleg a tisztviselői fizetésekben is meg kell mutatkoznia — rándjárt az első évben nem a megszabott 10—20 százalékot, hanem mindjárt a felét vagy a kétharmadát — vágják ki vállalatukból a zsidó tisztviselőknél, — ezért is a keresztény magyarság a vétkes? Meg vagyunk arról győződve, hogy az az évenkénti 20% zsidó, aki a törvény következtében elvesztette vagy elveszti állását, igen könnyen el tudott volna és el tudna helyezkedni más, neki talán nem megfelelő, de ré-

szére mégis élelehetőséget nyújtó életpályán. Így azonban, ahogy a legtöbbször csinálták, vilbuzgóságból vagy haszonlesésből, valóban előfordulhat esetek, amikor az utcára került fél egyideig nem tudott kereset-höz jutni. Ezért azonban ne a keresztény magyar törvényhozást, hanem a zsidó vállalkozókat, azoknak velük szemben is megmutatózó lelkiismeret-

lenségét és embertelenségét vádolják. Ne értsenek félre! Nem vagyok kegyetlen természetű ember. Akik ismernek, tudják jól: szelidebb vagyok a báránynál. Nem vagyok l'art pour l'art antiszemita sem. Kedveléshöz vagy szórakozástól. De egy hibám az van. Haldios komolyan szeretem magyar népem s fanatikusán ragaszkodom az igazsághoz. Nem pénzért.

nem politikai stallumokért, nem hírnévért s nem klasszikus gyönyörűségből írom tehát felvilágosító cikkeimet, hanem a népem, az en drága magyar népem megmentése s az igazság védelme érdekében. S ezt fogom tenni ezután is, ha — úgy, mint most odahaza — lelkembe mornak az értelmellenségek, bűnök és igazságtalanságok.

Szeleczky Zita a Szigligeti Színházban

Beszélgetés Bartos Gyula és Bartha László egyetemi hallgatókkal, a „Szeffe“ nagyváradi díszelőadásának rendezőivel

Nagyvárad, június hó.

Valahol, a hírek között szerényen megbújva, rövid kis közlemény adta hírül, hogy a „Szeffe“ ebben a hónapban díszelőadást rendez Nagyváradon.

Sokan vannak talán, akik nem is tudják, mit jelent ez az öt betű: „Szeffe“. Nos, azoknak megmagyarázzuk: a „Szeffe“ rövidítés, mely mögött a „Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete“ húzódik meg. Az egyesület székhelye Budapest, tagjai pedig azok az erdélyi magyar diákok, akik a román uralom alatt, többnyire a román hatóságok akarata ellenére keltek át a volt trianoni határon, hogy Budapesten folytathassák egyetemi tanulmányaikat. Ezeknek az egyetemi hallgatóknak a száma most bővült azokkal az erdélyi magyar ifjakkal, akik a bécsi döntés után megvont új határokon át menekültek hozzánk.

Egy évvel ezelőt még nem irhattuk volna le ezt a rövidítést: Szeffe — itt, Nagyváradon. Mert ez az egyesület mindig vörös posztó volt a románok szemében s tagjai — ha tudták rólok, hogy tagjai ennek az egyesületnek — irredentákként tartották nyilván.

Most megváltozott ez a helyzet. A

Szeffe ifjusága ime, eljöhét hozzánk, hogy egy díszelőadás keretében mutassa meg: élnek, dolgoznak és mindig, mindenütt, Erdélyre gondolnak.

A váradi díszelőadás megrendezésével két lelkes nagyváradi fiatalembert: Bartha László és Bartos Gyula közzagd. egyetemi hallgatókat bizta meg a Szeffe vezetősége. Ezt a bizalmat ők mindenképpen kiérdemelték; nemcsak mint derekasan dolgozó fiatalok, hanem „multjuk“ alapján is.

Bartos Gyula és Bartha László ugyanis 1939. őszén egy belényeskörnyéki munkatáborból szöktek meg és keltek át éjnek idején az akkori trianoni határon, hogy a budapesti egyetemre beiratkozhasanak. Nagy volt a tét, amelyben játszottak: az életük. De ők megkísérelték és — sikerült. Akkor talán még nem is álmodták, hogy a revízió, melyben ők is, mint Erdélyben minden magyar, szilárdan hittek, egy év múlva már valósággá lesz.

Ezt a két lelkes magyar fiatalembert kérjük meg: áruljanak el valami közelebbit a Szeffe díszelőadásáról.

— Célunk ezzel az előadással — hangzik a válasz — tulajdonképpen a bemutatkozás. Tanuságítétel arról, hogy van egy ilyen egyesület és annak van egy „Bihar-nemzetisége“

színhátékban lép fel, amely tudvalevően olasz szerző műve. Partnerét illetően még nem tudunk bizonyosat mondani. Most tárgyalunk a Nemzeti Színház egy-két kiváló művészevel, de még nem tudjuk, melyiküket sikerül szereplésre megnyernünk, illetve, melyikük tudja magát a meghatározandó napra szabaddá tenni. Mi is a díszelőadás pontos időpontját majd — szerint határozzuk meg. Az előadás minden-estére a hó 20. és 25. között lesz.

Most már eleget is tudunk ahhoz, hogy a legszebb sikert jósoljuk Bartha László és Bartos Gyula vállalkozásának: Szeleczky Zitát, búba-jos filmjei és rádiószereplései nyomán Várad közönsége is szívébe zárta, s bizonyos, hogy a Szeffe díszelőadásán zsufolásig megtölti majd a Szigligeti Színház nézőterét. (F. V.)

Az új iskolai évben a gyermekek anyanyelvén történik a tanítás

Megoldják a szörványokon élő magyar gyermekek oktatásának ügyét

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A nem magyar nyelvű iskolákban a kötelező gyermekoktatásról kiadott rendelet értelmében, az úgynevezett nemzetiségi iskolákban a tanítás a következő tanévtől kezdődően a gyermekek anyanyelvén történik. Ott is, ahol eddig a vegyes tanítási nyelv volt érvényben. Ugyanez a rendelet gondoskodik a magyar nyelv tanításának kötelezettségéről. Egyben újból megállapítja, hogy magyar gyermekek idegen nyelvű iskolákba nem járhatnak. Gondoskodni kell arról, hogy a nemzetiségi községekben szörványosan élő magyar gyermekek, magyar nyelvű oktatásban részesüljenek. A vallás-és közoktatásügyi miniszteriumban hónapok óta folyik az adatfelvétel a trianoni és a felvidéki területen élő gyermekek magyar nyelvű oktatása tekintetében. A kultuszminiszter elrendelte, hogy azokban a községekben, amelyekben 15-nél több magyar gyermek él, nemzetiségi környezetben számukra külön osztály létesíttessék addig is amíg az új tantermek építésével, az igények kielégítése végleg megtörténhetik. A kisebb csoportokban élő magyarok oktatása iránt a miniszter népiskolai internátusok létesítésével kíván gondoskodni. A gyermekek nagyrészt ingyenes ellátásban részesülnek. A miniszter kárpátjai az erdélyi körutja alkalmával, a szörványkérés legkiválóbb erdélyi szakértőinek megbízást adott az adatfelvételre a keleti és erdélyi területeken, hogy megindulhasson a román és rutén falvakban élő magyar gyermekek, magyar nyelvű oktatása.

Szeleczky Zita szívesen vállalta a vendégszereplést

— S kik szerepelnek a díszelőadás műsorán?

— Az egész program még nincs végérvényesen megállapítva. Arról azonban biztosíthatjuk Várad közönségét, hogy a műsor igen tartalmas, gazdag és színvonalas lesz. Egy nagy titkot már is elárulunk, annál is inkább, mert úgy gondoljuk, hogy éppen ez lesz díszelőadásunk legnagyobb vonzóereje; ez pedig nem más, mint az, hogy

sikerült szereplésre megnyernünk Budapest színházlátogató, s az egész ország mozilátogató közönségének elsőszámu kedvencét, Szeleczky Zitát, akit ezuttal első ízben üdvözölhet szemtől-szemben Nagyvárad közönsége.

— Ez aztán ügyes dolog! Hogyan csinálták?

Fiatalos rajongással felelek:

— Mi már 1939-ben, amikor átszöktünk a határon, s Pesten első ízben láttuk Szeleczkyt, elhatároztuk, hogy ezt a kedves, rokonszenves színésznőt mi fogjuk megismertetni Várad közönségével. Mert abban, hogy ezt előbb, vagy utóbb, feltétlenül alkalmunk lesz egyszer megtenni, egyetlen pillanatra sem kételkedtünk. A bécsi döntés valóban meg is hozta a trianoni

határ felszabadulását s most már nem állt előttünk akadály tervünk megvalósítására. Telefonon kértük a művésznőt, hogy fogadjon bennünket. Azután elmentünk hozzá. Végtelenül kedvesen fogadott. Elmondtuk neki, hogy mi az óhajunk, s azt is, hogy a váradi díszelőadás tiszta jövedelmét az erdélyi menekült egyetemi hallgatók főlegéyezésére fordítjuk; továbbá, hogy az ő szereplése nagymértékben előmozdítaná díszelőadásunk sikerét. Pillanatig sem kérette magát: azonnal elvállalta a fellépést, mégpedig teljesen díjtalanul! — Sőt egyebet is tett: június elsejétől július elsejéig szóló, új filmszerződését azonnal a feltétellel kötötte meg, hogy a váradi szereplés napjára szabadsággóljál!

— Hát ez igazán nagyon kedves tőle! No és miben lép fel, s ki lesz a partnere?

— A „Hajnalban, délben, este“ című

Divatszövetek,
legújabb selymek, mosó-
árúk, vásznak, szőnyeg, füg-
göny, bluzok, furdóruhák,
kesztyűk
Czillér Imre divat-
házában

Hol indul meg hát a nagy roham?

Irta: Csiszár Béla

Hetek óta tart már a nagy feszültség, folyik az izgatott találgatás: hol indul meg a nagy német roham? Nyugaton, délen vagy pedig keleten? Mennyi igaz a szállongó és fantasztikus hírek közül? A német birodalom valóban olyan lépésre készül keleten, ami eddig elképzelhetetlennek látszott? Milyen hőfokon áll jelenleg a német-országi viszony? Idegháború folyik-e keleti irányban vagy pedig komoly készülődés? Vagy mindez csak arra jó a német hadvezetés és diplomácia számára, hogy elrejtse nyugati készülődéseit és nagy terveit végrehajtását? Csupa titokzatoság, amellyel nap-nap után hiába próbál megküzdeni az európai ember, csupa olyan rejtély, aminek nyitját és kulcsát egyedül egy ember: Hitler tartja kezében...

Három olyan kérdés van, ami ma elsősorban foglalkoztatja az európai és természetesen a magyar közvéleményt is: az angliai invázió, kelet-földközi-tengeri helyzet alakulása és a keleti kérdés.

Az elsővel végezhetünk a leghamarabb, nem azért, mintha itti lehetne látni a legtisztábban, hanem, mivel itt csak két ellentétes vélemény van. Az egyik szerint invázió nem is lesz, mert Németország más harctereken akarja térdre kényszeríteni Angliát, a brit szigeten továbbra is a lassu szétmorzsolás harci politikáját követi. Elégsegesnek tartja a légi erők megújuló rohamát arra, hogy a hatásos zárlat további fokozásával dülöre vigye az angol kérdést, megfontolásra késztesse Churchilléket és a további ellenállás céltalanságát beláttassa velük. Az amerikai beavatkozást nem tévesztik szem elől. Ez most is segítséget jelent, ha nem is komolyat, ha nem is olyan hatásos, amelyet a britek szeretnének. De Németország úgy véli, hogy addig is, amíg az amerikai segélynyújtás határozottá válik, a német erő, a német blokádnak és a német taktika térdre kényszeríti Nagybritanniát. Német részről hangsúlyozzák: a világnak fogalma sincs arról, micsoda óriási pusztításokat okoztak már a német repülőket az angol szigetországban, milyen pótolhatatlan veszteségeket idéztek elő a hadi, az élelmezési és

utánpótlási iparban, stb. Ezeket Anglia kormánya gondosan titkolja Európa felé, de tuzozza Amerika felé, hogy mielőbbi fegyveres beavatkozásra bírja.

A másik vélemény szerint, amelynek éppen annyi híve van, mint a másiknak, az invázió feltétlenül bekövetkezik és pedig sokkal inkább előbb, mint utóbb. Német körökben is sokat hallani azt a meggyőződést, hogy a birodalom éppen elég erős arra, hogy keleten épenugy hadat viseljen, mint nyugaton. A milliós hadseregek feláldozásáról szóló angol és angolbarát mesén Berlinben csak mosolyognak. Utálnak Krétára, ahol bár szintén igen kedvezőtlen volt a terep, elenyészően kevés volt a német áldozatok száma. Különbösen is a birodalomnak vannak még olyan eszközei, amelyekkel Anglia feletti győzelmet vívhat ki...

A kelet-földközi-tengeri helyzet továbbra is kedvezően alakul a tengelyre. Nem is szólva Szíriáról, ahol a német légi erőkkel megerősített francia csapatok pompásan ellenállnak az angol erőknek, ha egyes helyeken a britek számbeli fölénye be is nyomta a francia arcvonalat. Berlinben titokzatosan utalnak arra, hogy Irakban még egyáltalán nem nyerte meg Anglia a csatát, — és, ha visszaemlékezünk, hogy sok ilyen titokzatos utalásból milyen könnyörtelen valóság lett, — el kell készülnünk arra, hogy Németország még ököllel sújt az angolok iraki „cseresznyestájába.” Figyelmet kell nagyon szentelni a haifai, illetve a palesztinai és az

alexandriai nagy bombatámadásoknak, amelyek egészen különleges repülőgépekkel, légitombákkal történnek és hatalmas, soha nem látott pusztításokat okoznak az angol építményekben, kikötőberendezésekben és közlekedési útvonalokban.

Ha valakit esetleg elkedvetlenített az, hogy Szíriában a tengely nem nyújtott látható segítséget és támogatást, gondolni kell arra, hogy mit nyerne Németország azzal, ha maga védené meg magának Szíriát vagy ha Anglia megkaparintja. Először is, ha Szíria német kézre kerülne, akkor Irakot támogathatnák halásosabban, mint eddig tették. De mit nyerne Németország, ha Irak is az övé lenne? Mindaddig, míg Egyiptomot és ezeket együtt Szuézt nem szerezte meg, teljesen illuzórius minden iraki és szíriai foglalkás és kétséges egy ilyen birtoklás értéke. Németországnak Egyiptomot kell megszereznie, Anglia földközi-tengeri és afrikai anyahajóját, mert ez biztosítja számára a földközi-tengeri uralmat, a vörös-tengeri és afrikai uralmat, az arab világ fölötti kalózkodást, mi több: még India birtoklását is. Nem is szólva arról, hogy Afrika csakis úgy lehet a tengely kondominiuma, Berlinben és Rómában erre csakis akkor gondolhatnak, ha Angliát kiűzik Egyiptomból. Ez tehát a nagy tét, minden más eltörpül mellette.

Szíria, Irak és a többi állam csak mellékhadszínként, Angliát, hogy szabadabbá tegyék a Földközi-tengert és Afrikát, Egyiptomban kell megverni. Ez látszik a német haditaktikából is, amely Kréta után nem Ciprust.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár
Képkeregetés
Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata
Nagyvarad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Szíriát vagy Irakot igyekeznek biztosítani, hanem Egyiptomra mer csapásokat. Két oldalról rövidesen harppófogóba kerülnek itt az angolok...

A német diplomácia és hadvezetés keleti irányban is teljes erővel dolgozik, hogy itt is tiszta helyzetet teremtsen és olyan kedvező feltételeket, amelyek biztosítják a német népnek a győzelem és a tartós hadviseléshez a nélkülözhetetlen élelmet. Még emlékezhetünk, hogy január elején Németország és Szovjet-Oroszország főbbhavi kemény tárgyalás után olyan egyezményt kötött, amely a történelem leghatalmasabb méretű gabonaszállítását helyezte kilátásba. Állítólag az egyezmény csak egyezmény maradt, viszont a német hadsereget és Európát táplálni kell. Ez olyan követelmény, amely előtt sok minden lényeges leenyegtelemre válik. Akik úgy látják, hogy 1939 augusztusában nem ilyen irányú megállapodás történt, azok elfelejtik, hogy Németország már kikerült a kétfelé hadakozás kényelmelen szorításából, valamint megváltozott a háború feltételei is, éppen Amerika előre nem látott beavatkozása következtében.

Az ember gazdasági értéke

olyan új szempont, melyet eddig alig méltattak figyelemre. Az embert eddig, mint Isten teremtményét, mint a törzs, család és nemzet tagját, mint állampolgárt és mint jogok alanyát s kötelességek viselőjét mérlegelték s értékelték, a gazdasági életben ezenfelül még mint termelő- és fogyasztó-erőt is, de gazdasági értékét csak a szociális gondoskodás vetette fel.

Az Epol a múlt héten kiszámította, hogy az ember munkaképes korában átlagosan 25.000 pengős tőke-állományt felel meg nálunk, mely átlag ötszázalékos hasznot hajt annak a közösségnek, amelyben dolgozik. Az egyke és az egyse elleni küzdelemben ilyen módon tette szemléltetővé azt az értékvesztést, amit a születések kimaradása jelent a magyar gazdaságnak.

Most azután egy német tanár alapos tudományos felkészültséggel mutatta ki, hogy egy ember negyven évi munkával 30.000 márkával növeli a nemzeti vagyont, vagyis évente 750 márkával.

Egészen új szemléletet kap a világ, ha ezen a síkon halad tovább. Merő ellentéte ez a kapitalista felfogásnak, mely a szabad verseny álláspontján állva, örömmel üdvözölt minden versenyzőt, aki a harcból véglegesen vagy időlegesen kidől, mert kevesebb leti a konkurrens és a kenyérpasztító.

És itt került egymással szembe az egyenes ellentéte a kapitalizmus a

nemzeti és a szociális elvvel. A nemzet terebélyesedni akar, természeti és erkölcsi parancsok diktálják ezt, de az öncélú töke érdekeinek ez nem felel meg. A töke exkluzív, kizárni akar minél több embert, míg a nemzet minél többet befogadna.

A tőkés gazdasági rend első korakában még úgy látszott, hogy ennek érdekei párhuzamosan haladnak a nemzeti kívánságokkal: több ember több munkáskezet és több fogyasztót is jelent. De amikor a gép olcsóbb s sok esetben precízebb, főleg higgadtabb munkásnak bizonyult, mint a követelődő sokgyermekes ember és amikor a kartelek és monopóliumok segítségével a töke a kívánt hasznot kevés fogyasztón, éppugy be tudta hajtani, mint azelőtt a nagyobb tömegben, az ember gazdasági értéke egyre csökkent.

Most azután új értékelést nyer az

ember, mint gazdasági tényező. Oly számokban is kifejezhető értékét, mely egyben megfelel a vallás, a nacionalizmus, az erkölcs és a természet értékelésének is. Igaz, tel kell érte áldoznia látszólagos gazdasági szabadságának illuzióját, amivel szemben azonban kárpótlású megkapja igazi értékét, mely eddig csak szép szavakban jutott kifejezésre és így hangzott: emberi méltóság.

Az igazi értéket ellenértékkel lehet és kell is kifejezni. Az emberi méltóságon nem esik eszébe azzal, hogy az átlagos ellenértékét pengőben vagy márkában fejezzük ki. Mert ezeken lehet jövedt és családot építeni, amit a szép szavakkal nem sikerült.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapokat.

Értesítés!

A „MEGA” Magyar Hegyvidéki Bortermelők Értékesítő Szövetkezete — állami ellenőrzés alatt — cég borlerakatát

Szilágyi Dezső utca 4
szám alatt (Adorján ház) megnyitotta. Dugaszolt borok eladása nagyban és kicsinyben. Kizárólag hegyvidéki, minőségi borok az anyaország legnevesebb borvidékeiről.

Tokaji
Balatoni
Somló
Villányi
Szekszárdi
Móri
Egri

Telefon: 26-94.

ez ma már fogalom!

PAPP MARGIT LAKBERENDEZŐ
SZÉKELY, RÉTI BÚTOROK ÉS EGVEDÁRUSÍTÓJA
KIÁLLÍTÁS, DIMANÓZSY UCCÁ 2

Erdély és a visszatért részek fürdői

Istenáldotta gyógyvizek és hegyek várják a pihenni és gyógyulni vágyókat

Erdély sokat és sokszor hangoztató természeti kincsei között az első helyet foglalják el azok a fürdők, amelyek közül több már világhírűvé fejlődött. Ha az elmúlt két évtized alatt hatvanöt fürdő és üdülőtelpünk nem mindegyike is érte el azt a színvonalat, amelyet megérdemelne, mégis néhány nagyobbjelentőségű fürdőhely, mint Szováta, Tusnád, Málnás, stb. lényegesen fejlődött. Szováta a szobák száma megháromszorozódott (az 1911-beli 600 szoba ma 1800-ra gyarapodott, Tusnád 700 szobájából 1600 lett) s a szállóhelyekhez hasonló fejlődés állapítható meg egyéb idegenforgalmi létesítmények, fürdőberendezések, partfürdők tekintetében is. Az alábbiakban — bár rövidre fogva, de részletesen ismertjük Erdély fürdő és üdülőtelpéit.

Beszterce-Naszód vármegye:

DOMBHÁTFÜRDŐ, klimatikus fürdőhely a Nagy Magura tövében, fenyőerdőkkel övezve, 530 m. magasságban. Két forrásának, az Antónia és a Livia forrásnak vize földes, alkalikus. Javalva gyomor- és vesebetegségek, ideg- és szívbetegségek, reuma, hideg és meleg fürdőzésre.

KOLIBICA, 552 m. magasságban. Szubalpin klimatikus hely, a Beszterce völgyén a Kelemen havasok oldalán. Szálloda, tüdőbeteg-szantórium.

OLÁHSZENTGYÖRGY, klimatikus fürdőhely a Radnai havasok közelében 435 m. magasságban. Szénsavas ásványforrásai közül a Hébe forrás vize kedvelt asztali ásványvíz. Kitiinó hatással van gyomor, vese, máj- és szívbetegségek, ideg- és szívbetegségek, reuma, hideg és meleg fürdőzésre. Strand, 3 szálloda és számos villa.

PINTAKI SÓSFÜRDŐ, kisebb jelentőségű fürdőhely, 552 m. magasságban.

RADNABORBÉREK, klimatikus fürdőhely a Radnai hegyek tövében fenyőerdők között 225 m. magasságban. Vasas és szénsavas víz. Női hajókna javalva. Két szálloda és több villa.

Bihar vármegye fürdői:

FÉLIXFÜRDŐ, Nagyvárad közvetlen közelében, 140 m. magasan a tenger színe felett. A rendkívül bővizű Balintforrás naponta 19 millió liter 48 C fokos rádiumos hévizet ad, mely mint fürdővíz reuma, ízületi bajok, idült bőrbetegségek és női bajok ellen van javalva; belső használatra pedig gyomor- és bélbántalmak, a vese és a hólyag megbetegedése esetén. Négy szálloda, számos férőhellyel.

PÜSPÖKFÜRDŐ, Felixfürdő közelében. A fürdő vizének összetétele Felixfürdőével azonos, a víz hőmérséklete 35 és 41 C fok között változik. Korszerű berendezés, számos

**Órája pontos lesz,
ha ékszer, órá
Gyengénél vesz**
Aranyat magas napi áron vesznek
Rákóczi-ut 19.

szállóhely, 500 holdas park.

RÉV, klimatikus gyógyhely a Sebes-körös mellett, 300 m-re a tenger színe felett, erdők között. Cseppkőbarlangja (Zichy-barlang) kedvelt kirándulóhely. Szálloda, strand.

Csik vármegye fürdői:

GYILKOSTÓ, Gyergyószentmiklóstól 24 km-re 980 m. magasságban, páratlanul szép környezetben. A tő körül számos penzió és villa.

HARGITAFÜRDŐ, klimatikus gyógyhely a Hargita hegység erdőségeiben, 1300 m. magasságban. Javalva gyengeség, vérszegénység, reuma, ideg- és női bajok ellen. Szulfátos, vasas forrásvíz. Szerény fürdőberendezés.

KÁSZONFÜRDŐ, klimatikus gyógyhely a Csiki-hegyek erdőségei között, 800 m. magasságban. Szénsavas, alkáli-földes víz, amit Salutaris néven hoznak forgalomba. Javalva van vérszegénység, görvélkór, érelmeszesedés és gyomor- és vesebetegségek esetén.

RÉPÁTI BORVIZTELEP, 950 m. magasságban, fenyőerdők között, bikarbonátos, alkális, szénsavas, jódos vizek. A nehéz megközelíthetőség s a berendezések hiányossága miatt kisebb jelentőségű hely.

SÖTÉTPATAK, szerény fürdőhely. szulfátos vizekkel, Gyimesközéplek

vasutállomás közelében.

TUSNÁDFÜRDŐ, klimatikus gyógyhely 660 m. magasságban, az Olt völgyében. Alkális, szénsavas, vasas és konyhasós vizek. Korszerű gyógyintézet. Hideg és meleg fürdők kiváló gyógytényezők vérszegénység, görvélkór, ideggyengeség, angolkór esetén. Öt szálloda és mintegy hetven villa, mintegy 1600 személy befogadóképességgel.

ZSÖGÖDFÜRDŐ, klimatikus gyógyfürdő, 640 m. magasságban a Hargita lejtőjén. Forrásvizei vasasak, földesek, szénsavasak.

Háromszék vármegye fürdői:

ELŐPATAK, szubalpin éghajlatu fürdőhely, dombok között 644 m. magasságban. Igen erős vastartalmu savanyúvíz rádiumemanációval. Ivókúrára javalva bélrenyheség, krónikus székrekedés esetében. A fürdők reuma és szívbetegségek ellen ajánlatos. A fürdőtelepen közel 300 szoba. Korszerű fürdőberendezés.

KÉZDISZENTKERESZT, szerény szubalpin éghajlatu fürdőhely 610 m. magasságban.

KOVASZNA, 515 m-re a tenger színe fölött. Gyógytényezők: savanyú, sós, vasas, meszes ásványvizek számtalan borvízforrás. Ivóvízként javalva emésztési zavarok, a máj és

a légzőszervek megbetegedései esetében; fürdőként reuma, szívbetegségek és női bajok esetén. Szerény fürdőberendezés.

MÁLNÁSFÜRDŐ, gyönyörű fekvésű fürdőhely, nem messze az Olttól, 565 m. magasságban. Gyógytényezők: vasláp (moor-) fürdők, hideg és meleg szénsavas fürdők, Vizek szív-, gyomor-, vese-bántalmak, női betegségek, reuma és a légutak betegségeinek gyógyítására alkalmasak. A telep kútjai közül kettőnek a vize, Málnási Siculia gyógyvíz és Málnási Mária-forrás néven, a kereskedelmi forgalomba kerül.

SEPSIBODOK, az Olt partja mellett, 549 m. magasságban. Kellemes szubalpin éghajlat. Híres savanyúvize van, melyet a kereskedelemben is jól ismernek, Matild gyógyvíz és Bodokgyöngye elnevezés alatt. A légsó megbetegedése, gyomor- és májbetegségek esetében használható. Szerény igényeknek megfelelő lakások.

SUGÁSNYARALÓ, 2 km-re Sepsiszentgyörgytől, 747 m. magasságban. Vasas vize van. Szerény fürdőberendezés.

TORJA, fürdőhely 940 m. magasságban. Kénes barlangairól nevezetes, melyek közül a Büdös-barlang felülmulja a hasonló jellegű nápolyi kénes barlangokat is. A barlang használata kitűnő reuma, női bajok és bőrbetegségek ellen. A fürdőhely vize sós, vasas. Fürdőszálló és több villa.

(II-ik rész következik.)

GYERMEKEK A VIZSGÁN

Ott szorongtunk mi szülők is a vizsgateremben s ámultunk a gyermeki lélek bontakozásán, a tudás csodálatos kivirágzásán, ami sehol se oly meglepő, mint az első elemiben. A tanítónő varázslónak tűnik telít s a gyermek akkora tudósnak, aki irigy és alázatos meghajlásra kényszerül. Hiszen a betű, a szám roppant titkai nyílnak meg néhány rövid hónap alatt a pöttöm emberkék előtt s játsza fogadnak be mázsás fundamentumokat, amelyekre az egyetemi tanár tudományja is épül.

És állógyullt tekintettel kerestük az ünnepi ruhás kicsinyek között a magunkét, mindig a magunkét, repesve lestük feleleteit és titokban mindnyájan azt állapítottuk meg magunkban, hogy a miénk a legkülönb...

Már javában folyt a vizsga, az elnök ösz feje már kókkadni kezdett a fáradságtól a gyermek-feleletek özönében a katedrán tornyosuló virágbarikádok mögött, mikor belépett az iskolaigazgató.

— Szébb jövőt, — zendült a gyermekek kórusos köszöntése s az igazgató barátságos „Adjon Isten”-viszonzás után letelepedett az elnök mellé.

De előbb le kellett hogy tegye a hová a kalapját. Kereste a fogast, de azt a szülők kabátjai, kalapjai foglalták el. Mit csináljon, hamarjában letette kalapját az első padra, legszélen, pont az én kisleányom elé.

Óriási meglepetéssel. Ibolya felelte vizsgai szorongatottságát, nem figyelt többé a tanítónéni kérdéseire, egész lényét a boldogság töltötte el, hogy ime, ő előtte pihen, szinte az ő őrizetére bízva az igazgatóbácsi szép, új, világosszürke kalapja. A legkülönb gyermeknek érezte magát az

osztályban, sokkal inkább, mint mielőtt csengő hangon, félykongan olvasott vagy mikor szelészű vizsgai versét szavalta el. Az öröm forró pirja futotta el arcát, büszkén kiengyesedett a kis maltró-zuhában és átszemlélt tekintettel egy pillanatra se vette le a kalapról.

De ekkor rettenetes dolog történt. Szomszédja, Dorostay Erzsike, megrögygölte ezt a roppant kitüntetést. Egy darabig izgett-mozgott a helyén, bosszus oldalpillantásokat vetett Ibolyára s aztán hirtelen elkapta előle a kalapot s a saját nyitott abécéjére tette. Ibolya belesápadt a szörnyű rangfosztásba s oly iszonyu haraggal nézett boldog önelégültségében szinte elolvadó szomszédjára, hogy aggódtam: nekiesik és kikaparja a szemét. De a kis Erzsike sem élvezhette sokáig az igazgatói kalap őrzesének örömeit: szomszédja, Winkler Jutka is szemet vetett a kalapra s még mielőtt Ibolya visszahódíthatta volna, azt gyors és eltekintő mozdulattal birtokába vette. Kisleányom arcán most enyhült a kétségbeesés kifejezése: ha már az övé nem lehet a kalap, ne legyen azé sem, akiben először fogamzott meg a bitorlás gondolata...

S most a kis Jutka lett a teremben a legfontosabb személy. Fontosabb, sőt maga az elnök, akinek pedig a méltóságos úr titulusa jár... Körülötte, a szomszédpadokban is, általános készülődés indult meg a kalap birtokbavételére, már villantak a szemek és felemelkedtek a kis kezek, hogy rablóhéként lecsapjanak reá Dorostay Erzsike észrevette a veszélyt. Ha már nem őrizheti ő, személy szerint a kalapot, akkor legalább a jobb szélső első pad ne ve-

szítse el a kitüntetést. S megelőzve az idegen padbeliek betörését, elkapta Jutka elől a kalapot és odahelyezte a vitathatatlanul jogos birtokosa, Ibolya elé, aki most már diadalmasan könyökölt reá a kalap karimájára, hogy további villongásoknak egyszer s mindenkorra elejét vegye...

Mindez pillanatok alatt játszódott le, a tanítónéni se vette észre s a vizsga fejelemzetten és ünnepélyesen folyt tovább.

Elhangzottak az utolsó vizsgaverek is s az elnök szelid, buzdító szavakkal kívánt a kicsinyeknek kellemes vakációt. S a vidám felszabadulás pillanatában kisírt szemű kisleány kopogtatott be és néhány szót rebegett a tanítónőnek. Az elemi erővel megindult, boldog zsbongás aggodó csendbe tünt s a gyermekek megszeppenent maradtak helyükön. Mert egy hely üres volt a vizsgán s a kis elsősök hetek óta tudták már, hogy egy társuk reménytelen tüstűv a kórházi ágyon.

— Gyermek, — szölt a tanítónéni — szomorú hírt mondok.

És zokogásba fullt a száva. Csak percek múlva tudott ismét erőt venni — Meghalt Konrad Jancsi.

Szösszke, csintalan gyerek volt mindenki szerette, pedig a leggyakrabban volt valamennyi között, — egészen tavaszig. De akkor szemléltomást csendesedett az életvidámsága; s ha többé nem kellett figyelmeztetni se. És egy nap elmaradt az iskolából és nemsokára jött róla a hír, hogy menthetetlen. Agyluberkulózis.

A vizsga reggelén hagyta ut örökre iskolatársait. Nagy-nagy vakáció napja virradt reá és sírjára kerülnek mind a vizsgai virágok.

X. évf. — Szombat, 1941. június 14.

A most megjelent nyugdíjrendelet pontos szövegének ismertetése

— Hatodik közlemény —

15. §.

A gyermeksegély, illetőleg nevelési pótlék (végkielégítés) megállapítása

(1) A jelen rendelet hatálya alá tartozó árváknak gyermeksegélyt (végkielégítést) — amennyiben a hatályos jogszabályok, illetőleg a jelen rendeletben foglalt rendelkezések szerint gyermeksegélyre (végkielégítésre) jogosultak — a 14. §. szerint megállapítandó özvegyi nyugdíj alapulvétele mellett kell megállapítani.

(2) A gyermeksegély (végkielégítés) mértéke és folyósításának egyéb feltételei tekintetében a hatályos jogszabályok irányadók.

(3) A jelen rendelet hatálya alá tartozó munkás, valamint ezzel egy tekintet alá eső más alkalmazott árvája a jelen rendeletben meghatározott feltételek fennforgása esetén 14. életévét betöltéséig nevelési pótlékra tarthat igényt. A nevelési pótlékot a jelen rendelet 14. §-ának (3) bekezdése szerint járó özvegyi segély alapulvételeivel kell megállapítani és pedig atyátlan árváknál az özvegyi segély egyötödében, szülőtlen árváknál pedig az özvegyi segély kétharmadában.

(4) Abban az esetben, ha a (3) bekezdés szerint megállapítandó ellátás összege kevesebb lenne annál az összegnél, amelyet az illető személy a román államvasutaktól az 1940. évi augusztus hó 30. napja előtt tényleg kapott, akkor az ellátást arra a magasabb összegre kell felelteni.

16. §.

Nyugdíjasok és özvegyek lakáspénze

(1) A jelen rendelet hatálya alá tartozó nyugdíjasok és özvegyek lakáspénzre való jogosultsága és a lakáspénz összegének megállapítása tekintetében az alábbi (2) bekezdésben meghatározott eltérésekkel a hatályos jogszabályok irányadók.

(2) A lakáspénzt aszerint a lakáspénzosztály szerint kell megállapítani, amely lakáspénzosztályba tartozik az a helység, amelyben az alkalmazott, vagy a nyugdíjas, illetőleg az özvegy az 1940. évi augusztus hó 30. napján lakott. Annál a nyugdíjasnál és özvegynél, aki a román hatóság engedélyével külföldi lakóhelyén részesült ellátásban, a lakáspénzt az V. lakáspénzosztály szerint, illetőleg ha a VI. lakáspénzosztályba sorozott helységről távozott külföldre, a VI. lakáspénzosztály szerint kell megállapítani abban az esetben, ha a nyugdíjas, illetőleg az özvegy a jelen rendelet hatálybalépéséig Magyarországnak jelenlegi területére nem költözött be.

(3) A visszacsatolt keleti és erdélyi országrész területén lévő állomáshegyek lakáspénzosztályba sorolása tekintetében a 900—1941. M. E. számú rendelet 22. §-ának rendelkezései irányadók.

17. §.

Nyugdíjasok (nyugbérések) családi pótléka

A jelen rendelet hatálya alá tartozó nyugdíjasok (nyugbérések) családi pótléka tekintetében a hatályos jogszabályok irányadók.

18. §.

Az átmeneti nyugdíjárandságok és segélyek megszüntetése

(1) A jelen rendelet hatálya alá tartozó azoknál a személyeknél, akik a 3.003—1940. P. M. számú rendelet alapján átmeneti nyugdíjárandságban, vagy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter engedélyével segélyben részesülnek, abban az esetben, ha részükre a jelen rendelet alapján átmeneti nyugdíjárandságban, vagy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter engedélyével segélyben részesülnek, abban az esetben, ha részükre a jelen rendelet alapján ellátást állapítanak meg, az átmeneti nyugdíjárandság (segély) kifizetését az ellátás folyósításának kezdő napját megelőző hó végével kell megszüntetni, ha pedig részükre ellátást nem állapítanak meg — amennyiben az átmeneti nyugdíjárandság (segély) kifizetését már korábban nem szüntették meg — annak a hónapnak végével, amely hónapban az ellátás megállapítása iránt előterjesztett kérelmet megtagadták.

(2) A 7. §-ban megjelölt időpontoktól kezdődően visszamenőleg folyósi-

tandó ellátás összegéből arra az időre kifizetett átmeneti nyugdíjárandságot (segélyt) levonásba kell hozni, az ellátás összegét meghaladó átmeneti nyugdíjárandság (segély) visszafizetését azonban nem lehet követelni.

(3) Az ellátás megállapítása iránt előterjesztett kérelem elutasítása esetében az (1) bekezdésben megszabott időpontig kifizetett átmeneti nyugdíjárandság (segély) visszafizetését nem lehet követelni.

(4) Az 1941. évi augusztus hó 31. napjával meg kell szüntetni annak a személynek átmeneti nyugdíjárandságát (segélyt), aki az ellátás megállapítását az 1941. évi július hó 31. napjáig volt köteles kérni, e kérelmet azonban az említett határidőig nem terjesztette elő. Abban az esetben, ha a kérelmet az említett határidő eltelte után terjesztették elő, az átmeneti nyugdíjárandságot (segélyt) csak akkor lehet továbbra is folyósítani, ha az érdekelt hitelt érdemlően igazolja, hogy a kérelmet a megszabott határidőig hibáján kívül álló okból nem tudta előterjeszteni. Az igazolási kérelem tárgyában a m. kir. államvasutak igazgatósága határoz.

KÖNYV ÉS KULTURA

Pakocs Károly: A lélek elindul

Az erdélyi irodalomban mint a viharos égen derültebb időre világító hirtelen villámlás, világít Pakocs Károly költészete. Valami titokzatos, belső dübörgés kíséri ezt a szépívű villámlást, amely még a hitetleneket is keresztretvetésre kényszeríti, mert érzik belőle az örök Isten hatalmas erejét, Magával sodró erő, s mégis, mélyseges gyöngédség van Pakocs verseiben, amelyek irányt mutatnak az esetleg tévelygő lelkeknek, megnyugvást adnak a szenvedőknek és a boldogok örömet derűs fényvel sokszorozzák. Az igazi pap és az igazi költő lelkéből született versek ezek, amelyekben gyönyörűen egyesülnek a Hit és a Művészet.

Nem tagadja, hogy isteni sugallatot követett, amikor a papi pályára lépett, de elvitte magával a szöszékre is a költői lelkületet.

„Hivtál Uram magányos útra engem, s én tudtam roppant gyöngé-gémet...”

írja egyik versében. Mégis erős, mert érzi, hogy rátekin az Isten. S bizakodva lép a szöszékre, hogy Isten igéit hirdesse, — vagy verset írjon, — mert tudja, érzi, hogy

„a szikkadt lelkek aszott futó-homokján az Istenország pünkösdje te-rem.”

S ha a szöszék magasában áll, ész-reveszi a Vakokat, akik még nem látnak és úgy tud hozzájuk szólni — versein keresztül is, — hogy kinyi-

lik a szemük s leborulnak az Oltár előtt: mert a vak előtt

„félmisében fényt lövel az Ostya lelkére s mint a gyermek, térdepel. Hite meggyúl az Ige szent tüztől s a két szeméről lehull a lepel.”

... De aztán elkövetkezett a zord idő, amikor ott kellett hagynia sok-ezer hivat, oltárát, szöszékét, íróasztalát és menekülnie kellett a román üldözés elől. Ezekben az időkben a szíve legmélyéig magyar költő szóval meg verseiben. Néha valami megrendítő lehangozottság zenél soraiiban, de aztán feltör a magyar jövőben való bizakodás lángja s a „Feltámadási körmenetben” című versében ezeket írja:

„Megyek, megyek Erdélybe körmenettel rajtam arannyal himzett palást, viszem, viszem a halálra vált magyarnak a Duna mellől a feltámadást.”

És el is hozta. Nemcsak a magyar sereggel, amellyel együtt érkezett haza, hanem lelkével, verseivel is.

S a sokat szenvedett erdélyi magyarok között, akik örömmel tárt karokkal ölelték magukhoz a hazatérés mámoros perceiben a visszatérő költőt is, megtalálja ismét a békét ő is.

„Békét mosolyg az Ur az éjszaká-ban.

s e szent mosolytól megreme-gyem.

Uj útra hajt nagy élet-szenvedé-lyem s a lángok lelkét dalolva viszem.”

Uj gyorsírási, gépirási, levelezési és helyesírási tanfolyam nyílik a Kereskedelmi Csarnokban az átképző tanfolyam keretében. **Allamvizsga, köz-érvényesállambizonyítvány.** A tanfolyam 8-10 hónapos. Havi tandíj 16 P. Beiratás egész nap Mussolini tér 10 sz. alatt.

Pakocs Károly új könyve a „Lélek indulás” nagy nyeresége irodalmunknak. Minden katolikus könyvtárban ott kell lennie ennek a könyvnek, amely korrajz, vallomás, békeherjedés — és mindenek felett a legszebb és legtüzetesebb költészet. (h. ö.)

ISKOLÁINK

Tájékoztató

a nagyváradi m. kir. áll. Szent László gimnáziumba 1941—42. isk. évre szóló beiratásokról

A beiratások 1941 június 26-án és 27-én lesznek.

A gimnázium I. osztályába csak az vehető fel, aki valamely nyilvános-jogú népiskola negyedik osztályát sikerrel elvégezte és életének tizedik évét már betöltötte, de tizenharmadik évét még nem.

A felvételre minden tanulónak személyesen kell jelentkeznie. Az I. osztályba vagy iskolaváltóztatás esetén más gimnáziumba első alkalommal beiratkozó tanuló atyja, anyja, gyámja, vagy esetleg azok felnőtt megbízottjának kíséretében köteles megjelenni.

A felvétel a tanuló okmányainak (magyar születési anyakönyvi kivonat az előző tanulmányok elvégzéséről szóló bizonyítvány, illetőleg tanulmányi értesítő, a himlőoltási 12 évnél idősebbeknél újraoltási bizonyítvány) átadása és a felvételi díjak (12 P 20 fillér) befizetése alapján történik.

Azok a tanulók, akik bármi okból június havában nem iratkozhatnak be — amennyiben még lesz hely — szeptember 6-án 8—11 óra között a pótbéírások napján iratkozhatnak be Nagyváradon, 1941 június 13-án.

A Szent László gimnázium igazgatósága.

Feléled a nagyváradi református tanítónőképző

A Trianon előtti Nagyváradnak egyik legismertebb iskolája a református tanítónőképző volt. A felszabadulás után a református egyház azonnal megtette a szükséges lépéseket, hogy tanítónőképzőjét a tetszhalálból feltámassza. — Mint most értesülünk; a református tanítónőképző intézet első évfolyama, mint a modern tanítónőképzéshez tartozó leányliceum első osztálya 1941. szeptember 1-én megnyílik.

A tanítónőképzővel kapcsolatos intézményekben és a tanítónőképző első évfolyamára a jelentkezéseket már most elfogadja a nagyváradi református Lórántfy Zsuzsanna Leánynevelőintézet igazgatósága.

Jöjjön a KISPIPA étterem szép fedett teraszu **kertheiyiségébe** ahol jó magyar konyha és hallgatja a rádióból is jól ismert **SZENÁSY GUSZTI és cigányzenekara** hangversenyét kitérő fajorok mellett **Polgári árak!** **Menü rendszer!** **Figyelmes kiszolgálás!**

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örvünk meg és nem
adunk vissza

LELEPLEZTÉK A KOLOZSVÁRI KATOLIKUS KÖRBE A KORMÁNYZÓ ARCKÉPÉT. Kolozsváról jelenti a MTL: A Katolikus Kör helyiségében ünnepélyes keretek közt leplezték le a Kormányzó Ur Öfömlétségének arcképet.

Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség rendkívüli közgyűlése. Az erdélyi Római Katolikus Népszövetség 1941 június hó 18-án, kedden délelőtt 10 órakor Kolozsváron, Brassai utca 3. szám alatt — a Katolikus Legényegylet disztermében — alapszabálymódosító rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az erdélyi Római Katolikus Népszövetség minden egyes tagját tisztelettel meghívja az Elnökség. — Határozatképtelenség esetén a közgyűlést ugyanott két órával később, tehát 1941 június hó 18-án déli 12 órakor, tekintet nélkül a megjelentek számára meg fogjuk tartani. Elnökség.

A KORMÁNYZÓ SZÜLETÉS-NAPJÁN SZÜNTELE A BANKFORGALOM. Budapestről jelenti a Budapesti Értéktőz: A takarékpénztárak és bankok kötelekbe tartozó pénzügyintézetek szerdán, június hó 18-án a Kormányzó Ur Öfömlétségének születésnapján alkalmából bankünnepet tartanak. E napon a Nemzeti Bank teljes szünnapot tart.

Rendezik a vízdíjügyet Nagyváradon Saját tud. A vízdíjkérdés régóta fájdó problémája a város lakosságának. Hatalmas költséggel vízorákat szereltek fel, ennek ellenére olyan vízmennyiség után kell fizetni díjat, amelynek a polgári háztartás talán még negyedrészt sem fogyasztja el. A polgármester most utasította a mérnöki hivatalt, hogy alapos tanulmányozás után keresen valami kielégítő megoldást a kérdés gyökeres orvoslására.

A NAGYVÁRADI IMMACULATA INTÉZET TORNA-ES ZENEVIZSGÁJA. Szombaton délután 4 órakor tartotta ének, torna- és zenevizsgáját az Immaculata Intézet polgári leányiskolája. A műsor számaiban énekek, szavaltatok, zongoraszámok, tornaműtárványok és táncok szerepeltek s ennek keretében a növendékek nagy sikerrel bizonyították be, hogy az Intézet évi fáradozása nem volt hiábavaló.

JELENTKEZZENEK A CSÉPLŐGÉPTULAJDONOSOK. Nagyvárad thj. város közigazgatási ügyosztálya mint I. fokú büzrendészeti hatósága a következő felhívást adta ki: Felhívom az összes cséplőgéptulajdonosokat (bérescséplőket és saját gazdaságuk részére cséplőket), hogy a városházán a II. em. 16 sz. szobában iparjogosítványukkal sürgősen jelentkezzenek összeírásuk végett. Aki a jelentkezést elmulasztja és a felülvizsgálathoz kimarad, a 180.000—1936 B. M. sz. rendelet szerint cséplést nem folytathat. Nagyvárad 1941. június 12-én. Dr. Varga László sk. tanácsnok.

Hölgyek! Tökéletes dauer
és hajfestés
Rammingernél Bazár-
épület

**AZ ORSZÁGZÁSZLÓNÁL a disz-
őrségi szolgálatot június 15-én a Ká-
rolyi Gáspár Cserkészcsapat adja.**

**NOTRE DAME DE SION SZER-
ZETESNÖK NEVELŐINTÉZETE**
Az érdeklődők szíves tudomására
hozza, hogy 1941. szeptember elején
a következő osztályokat nyitják meg:
1. kisdudóvót; 2. elemi iskolát; 3. egy-
előre a gimnázium 1 osztályát, 4. ide-
gen nyelvű titkárnőképzőt, amelybe
a felvételhez a középiskola 4 osztá-
lyának elvégzése szükséges. E négy
évig tartó képző sikeres elvégzése
által a hallgatók sokoldalú és több-
féle pályán értékesíthető ismereteket
szereznek; így minisztériumokban,
követségeknél működhetnek, bankok-
ban, ügyvédi irodákban, azonkívül a
kereskedelem és ipar terén. A titkárnő-
képző főfeladata az idegen nyelv-
vek tanítása, de nyújtja mindazokat
az ismereteket, melyek az általános
műveltséghez szükségesek. A növendé-
kek számára lehetővé teszi az ide-
gen nyelvek könnyed elsajátítását,
mert az intézet egyik jellegzetes fel-
adata a modern kultúra mindig sür-
getőbb követelményeinek megfelelően
az idegen nyelvek tanítása. Prospek-
tus kapható. Beiratások valamennyi
iskolatispumba június 25-től kezdőd-
nek d. e. 10—12-ig. Érdeklődni lehet
az intézet igazgatóságánál (Nagyvárad,
Horthy Miklós-ut 36.) minden-
nap 10—12-ig. Érdeklődőknek szí-
vesen ad levélbéli felvilágosítást az
intézet vezetője.

Fényképezett!
Felvételeit
Major Vilmánál
dolgoztassa ki!
Nagy Sándor utca 1 sz.

**Csak a bejelentett márkát váltja be
a Nemzeti Bank fiókja.** Nagyvárad.
Saját tud. Lapunk tegnapi számában
közöltük, hogy a Nemzeti Bank nagy-
várad fiókja megkezdte a német
márkák beváltását. Pótlólag közöljük,
hogy a márkát csak azoktól váltják
be, akik már annak idején a felhívás
alapján bejelentették a birtokukban
lévő márkát.

**VÁRADY ALADÁR SZERZŐI
ESTJE** fővárosi művészekkel csütör-
tökön a színházban. Jegyek a pénz-
tárnál.

**Kik vehetik át a vásárlási könyve-
ket?** Nagyvárad thj. város Közélelme-
zési hivatala felhívja az alant felsorolt
kereskedőket folyó hó 16-án hétfőn
délelőtt 8—12 óra között jelentkezzenek
az általuk igényelt kész vásárlási
könyvek átvétele végett a Kereskedel-
mi Csarnokban (I. em.) Béli Károly,
Nagy Sándor, Kozmáry Bertalané,
Thalmayer Viktor, Tomes Ernő, Taub
Lajosné, Nagy István, Balogh Zoltán,
Winkler István, Milye Árpád, Wanke
Ferenc, Hangya Szövetkezet Csáky u.,
Hangya Szövetkezet Rákóczi ut.

MUNKÁSGYŰLÉSEK. A Nemzeti
Munkaközpont titkársága közli: A
bimár és szücsipari munkások érte-
kezlete 17-én, kedden este 4 órakor
lesz. A fontos szakmai ügyre való
tekintettel kérjük a teljes számban
való megjelenést. — A kelmefestő és
vegytisztító munkások és munkásnők
ugyancsak kedden este fél 7 órai kez-
dettel fontos szakmai ügyben érte-
kezletet tartanak. — Az üvegiparban
dolgozó munkások szakmai ügyek
megbeszélése végett 18-án, szerdán
este fél 7 órakor értekezletet tartanak
a Munkás-otthonban. Mindhárom
gyűlésre kérjük a teljes számban
való megjelenést. Elnökség.

„MÁTYÁS“
söröző és étterem Szilágyi Dezső utca 5, ujonnan átalakított
kerthelyisége

megnyílt.

Délelőtti zenés villásreggeli sörözéssel.

Legjobb és legolcsóbb magyar konyha!

Rendezik a városi árvaház ügyét.
Nagyvárad. Saját tud. A városi árva-
ház mögötti telket megveszi a város
Tiszai Istvánnétól 9370 pengőért. Erre
a telekre az árvaház fenntartása cél-
jából szükség van. A román uralom
utolsó éveiben ugyan megszüntette ezt
a szép szociális intézményt, most azon-
ban mindent elkövet a város, hogy az
intézmény mielőbb megkezdhesse, il-
letve folytathassa nemes hivatását.

UJ ISKOLA. A Szent Vince Inte-
zet ipari-háztartási leányközépisko-
lájába jelentkezni lehet június 30-ig.

**Szabadlára helyeztek négy sályi
határátlépő asszonyt.** Nagyvárad. Saját
tud. Pénteken délelőtti folytatta a
nagyvárad törvényszék a sályi határátlépő
asszonyok ügyének tárgyalását. A
törvényszék Kovács Jánosné, Sanyó
Imréné, Manics Istvánné és Bartha Er-
zsébetet tiltott határátlépésért egyen-
kint 15 napi fogsázbüntetésre ítélte. A
büntetést a vizsgálati fogsággal kitöl-
töttnek vették és a határátlépőket sza-
badlára helyezték, illetve átteszik a
határon.

AZ NSE KÖZGYŰLÉSE. Nagyvárad.
Saját tud. A Nagyvárad Sport
Egylet 1941 június 22-én, vasárnap
délelőtti 11 órakor tartja XXXVI-ik
évi rendes közgyűlést az egyület he-
lyiségében, amelyre ezennel meg-
hívja az egyesület tagjait. Tárgysoro-
zat: Evi jelentés. Zárszámadás és
mérleg. Szerződés jóváhagyás. Fel-
mentések megadása. Költségvetés tár-
gyalása. Alapszabályok módosítása.
Tisztikar lemondása és választása.
Tisztviselő díjazásának megállapítá-
sa. Tagdíj megállapítása. Indítványok.

TESTA ?

TESTA ?

**FELVÉTELI PÁLYÁZATOT HIR-
DET A BUDAPESTI APOLÓNÓ-
ÉS VEDŐNŐ-KÉPZŐ INTÉZET.**
Budapestről jelenti a MTL: Az Or-
szágos Közegészségügyi Intézet ke-
retében működő budapesti állami
ápolónő és védőnő-képzőintézet szeptem-
ber havában kezdődő tanfolya-
mára felvételi pályázatot hirdet. Ez
az intézet képezi ki a vöröskeresztes
védőnőket. A kiképzés kettő és fél-
évig tart. Felvételüket kérhetik a 18
évnél idősebb, de harminc évnél fiatalabb
középfiskolai bizonyítvánnyal
rendelkezők. Az intézetben való ben-
lakás kötelező.

**ANDRÁSI EDE NOSZTRIFI-
KÁCIÓS VIZSGÁJA.** A budapesti
Orsz. M. Kir. Liszt Ferenc Zenemű-
vészeti főiskola igazgatósága a ju-
nius 13-án, egyházzenei formában, ellen-
pontban, partitúraolvasásból,
egyházi népénekből, orgonaismeret-
tanból és egyházzenei rendeletekből
megtartott kiegészítő vizsgálat alap-
ján, András Ede Kolozsvárott szer-
zett oklevelét a főiskolán kiadott egy-
házkarnagyi oklevelekkel egyenran-
gúnak elismerte.

**JULIUSBAN KEZDŐDIK A CSÖR-
KENTETT SZABADSÁG A VÁROS-
HAZÁN.** Nagyvárad. Saját tud. A
városi tisztviselők nyári szabadsága
iránti kérelmét szombaton terjesztet-
ték a polgármester elé. A legújabb
intézkedések szerint a szabadságolás
júliusban kezdődik és a tisztviselők
tekintettel a mai helyzetre, szabad-
ságukat csak csökkentett mérték-
ben vehetik igénybe.

**FEKETE MIHÁLY SZINÉSZ
DISPENZÁCIÓJA.** Nagyvárad.
Saját tud. Szombaton délelőtti meg-
jelent a polgármesternél Fekete
Mihály színész és Felszeghy
Mária, akik dispenzációt kértek
házasságkötés céljából. A polgár-
mester megkérdezte, hogy hány-
dik házasság? Mire Fekete Mihály
kijelentette, hogy a harmadik. A
polgármester a dispenzációt meg-
adta azzal, hogy reméli, ez az utol-
só. Mire Felszeghy Mária határo-
zott ígéretet tett, hogy ezt garan-
tálja.

**Kijavítják és kibővítik a városi vá-
gőhidat.** Nagyvárad. Saját tud. A nagy-
váradai vágőhid ellen igen sok panasz
hangzott el az utóbbi időben. A tiszti-
főorvos, a hatósági állatorvos, vala-
mint egy bizottság, amely exportvágás
szempontjából vizsgálta felül a vágó-
hidat, több súlyos kifogást talált. A
város vezetősége 7500 pengős költség-
gel elvégzi a legszükségesebb javítási
és bővítési munkálatokat, hogy addig
is, amíg az új vágőhid terve megval-
sulhat, legalább közegészségi szem-
pontból ne legyen kifogás ellene.

Pályázati hirdetmények

A felsőbányai római katolikus egy-
házköztség kántortanító és egy tanító-
női állásra július 10-iki határidővel
pályázatot hirdet. Javadalom és köte-
lesség díjvel szerint. Kántorpróba a
közbeeső vasárnapokon, melyen a pá-
lyázók saját költségükön tartoznak
megjelenni.

M. kir. Körforgalmi repülőter.

A Magyar Királyi Körforgalmi
repülőter füvesített területének ka-
szálására, melynek területén (körül-
belül 130 kat. hold) kitűnő füves
terem takarmány részére, pályázatot
hirdetnek. Ajánlatok a m. kir. Kör-
forgalmi repülőter nagyváradai veze-
tőségéhez nyújthatók be.

Felvilágosítást ad telefonon 22-96
szám.

Királydaróc római katolikus is-
kolászéke a kultuszminisztérium en-
gedélyezésétől feltételezeten, pályá-
zatot hirdet, 21 napos határidővel
az I-5 sorszámú férfi kántortanítói
állásra. Törvényes illetmények. Al-
lás szeptember 1-én elfoglalandó.
Pályázatok válaszbélyeggel római
katolikus Plébánia, Királydaróc,
Szatmár megye, küldendők.

Belvárosi mozgóban
Csak hétfőig bezárólag! Soha nem látott élmény!
Kivánság hangverseny
(Wunsch concert). Rendezte: Borsody Ede.
Az olimpiász, a Spanyol háború és a mai élet, eredeti felvételekben.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Nehéz apának lenni
Legszórakoztatóbb zenés vígjáték
Szelezky Z., Páger A., Vaszary P., Mály G., és Csöpi Ferkó.
Vasárnap d. e. matiné olcsó helyárral.
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Apolló filmszínházban
Kabos, Mezey Mária és Vaszary Piri vígjátéka
Papucshős

KIRÁNDULÁS A KALOTASZEGI GYÖNGYÖS BOKRETA VERSENYRE Vasárnap különleges díszbe fog öltözködni Körösfő, ez a kedves kalotaszegi falucska. Az országhatárokon túl is ismeretes kalotaszegi népviselet gyöngyös bokkrétája vonul fel ezalkalommal. A nem mindennapi versenyen a budapesti filmiroda is részt vesz, hogy hangos filmeket készíthessen a páratlan érdekességű ünnepekről. Budapestről autokaravánok jönnek Körösfőre, hogy el ne mulasszák a ritka alkalmat, melyhez hasonlót alig volt alkalma látni városunk lakóinak. Ez okból a Bihar Egylet társasutót indít az ünnepekre. A részvételre jelentkezni lehet az Idegenforgalmi Hivatalban (Rákóczi-ut 11.)

Vasárnap nyílik meg Nagyváradon a német könyvkiállítás

Nagyvárad. Saját tud. A Budapesti Német Tudományos Intézet nagyszabású könyvkiállítást rendez Nagyváradon, a Református Kulturpalota nagytermében. A kiállítás a Német Birodalom utolsó két-három évi könyvtermésének egy részét foglalja magában, azokat a műveket, amelyek különös sikert arattak a német könyvpiacra és amelyek nagy olvasottságuknál és belső értékeiknél fogva a magyar olvasókörzéségre széles rétegeinek érdeklődésére is igényt tarthatnak. A nagyváradon német könyvkiállítás anyagát — mintegy 1500 művet — már kiállította az Intézet Besztercén és Marosvásárhelyen, mindkét városban igen nagy sikerrel. Besztercén öt nap alatt 3500, Marosvásárhelyen, ebben a színmagyar városban, ugyancsak öt nap alatt 1264 látogatója volt a kiállításnak. Kolozsváron részben más anyagot állított ki a Német Tudományos Intézet. Itt több mint 3000 látogató volt.

A kiállítás alkalmával nem történik könyvadás. A cél az, hogy a közönség megismerje azokat a kiadványokat, amelyek ma a német olvasókörzést foglalkoztatják. Tüzetes megismerésre nyílik a könyvkiállítás alkalom. Beléptdíj nincs, a Tudományos Intézet kiküldöttjei alapos magyarázatokkal szolgálnak és mindenki a könyvek kézbevevésével is elősegítheti az egyes művekkel való megismerkedést. Bizonyos, hogy a látogatók számos művet fognak feljegyezni maguknak, amelyeket aztán megrendelhetnek a könyvkereskedőknél.

Végignéztük a gondos és izlésesen elrendezett könyvkiállítás anyagát. A regényirodalom számos kiváló névvel van képviselve. Különös érdeklődésre tarthat számot Eberhard Wolfgang Möller Das Schloss in Ungarn című regénye, amely a 48-as szabadságharc idejében játszódik, valamint Ina Seidel Das Wunshkind című regénye, amely 330 ezer példányban kelt már el a német könyvpiacra. A lírai költészet terén figyelmet érdemel az új német politikai líra, amely a mai német ifjúságnak különösen kedves olvasmánya. Az irodalomtörténeti műveken is uralkodóan halad végig az új korszak. Az új német irodalomtörténetírás szigorúan elkülöníti a német írókat a német ajkú zsidó íróktól és új szempontok szerint tárgyalja műveiket. 9 kiállított politikai irodalomról kiemelkedik a Das dritte Reich című hatalmas, hatkötetes munka, amely felöleli a nemzeti szocialista Németország egész eszmekörét és hatalmas megvalósításait. Hitler személyével és életművével természetesen számos mű foglalkozik a sorozatban. Az új német történetírásban a vezérség gondolata, a faji összefüggések és a német egységre való törekvés jelentenek új szempontokat. A földrajzi műveknél a nép és faj, valamint a népszaporodás kérdései állanak előtérben, ugyanezek jelentkeznek az ifjúsági és a gyermek-

irodalomban is. Ez utóbbi sorozatban tekintélyes helyet foglalnak el a modern technika, főként a repüléstechnika vívmányaival foglalkozó és gyakorlati játszókörzést nyújtó könyvek, képek, stb.

A nagyérdekességű könyvkiállítás vasárnap délelőtt 10 órakor nyílik meg. A megnyitó beszédet Schuster

Lajos nagyváradon német konzul mondja, majd a város részéről dr. Hlatky főispán, a Tudományos Intézet képviselőjében pedig dr. Hartmann tanár tart ismertető előadást.

A kiállítás, amely Schuster Lajos német birodalmi konzul, dr. Hlatky Endre és dr. Cziffra Kálmán főispánok, dr. Soós István polgármester és dr. vitéz Nadányi János alispán fővédnöksége alatt áll, június 21-ig lesz nyitva és vasárnap délután 15-20 óra között, a következő napokon pedig délelőtt 10-13 órakor és délután 15-20 órakor tekinthető meg.

„Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Ma az Andriska garázs alkalmazottai és a faipari szakmunkások vezetnek

Ha mások talán meg is feledkeznek az árvizkárosultakról, a munkások, a szegény kisemberek állandóan emlékeztetükben tartják. De nemcsak emlékeztetükben tartják, hanem áldozatot is hoznak értük. Összeteszik filcéiket, hogy segítsenek a még szegényebeken.

A most nyugtázott adományok újabb tanúbizonyságot szolgálnak arra, az új idők szellemét, a keresztény, népi, szociális gondolatot elsősorban a kisemberek értették meg és akarják

valóra váltani tehetségükhöz mérten. Ők az eljövendő új világ építői. Erőnk érdemes dolgozni, remélni és bízni.

Eddigi gyűjtésünk:	12.929.15 F
Ujabb adományok:	
Andriska Garage és alkalmazottai, Nagyvárad	38.50 F
Nemzeti Munkaközponthoz tömörült Faipari Szakmunkások szakcsoportja, Nagyvárad	21.15 F
összesen	12.985.80 F

SPORT

Ganz-Törekvés az Erzsébetligeti pályán

Az egyik legjobb képességű amatőr csapat vendégszerepel vasárnap Nagyváradon. A Törekvés megerősített csapattal veszi fel ellene a küzdelmet.

A Gázgyár csapatát már tegnapi számukban ismertettük. Turay és Szalay nemzetközileg is elismert nevek s kiváló a kapuvéd: Dénes is.

A munkáscsapat a NAC-tól kölcsön kérte Sebőköt és Krauszt. Velük reméli, hogy meg fogja állni a helyét.

A két csapat összeállítása egyébként a következő:

Ganz: Dénes, — Varasdi, Várhidi, — Szalay, Turay, Virágh, — Hollosi, Simon, Perényi, Bartos, Hartmat. —

Törekvés: Zuh, — Rocska, Sebők, — Nagy, Csont, Balk, — Góznér, Kiss, Kovács, Krausz, Horvát

A mérkőzés az erzsébetligeti pályán pontosan 5 órakor kezdődik; nem fél 6-kor, mint előzőleg megírtuk. A Ganz csapata ugyanis még vasárnap este a 7.20-as vonattal visszatér Budapestre.

Ezzel kapcsolatosan a többi mérkőzések időpontja is eltolódik. A műsor így alakul:

Fél 2-kor: Vasas ifj. — Törekvés ifj.

Negyed 4-kor: Elektromos — NAC II. kerületi bajnoki.

A Törekvés vezetősége a nagy érdeklődésre számot tartó mérkőzésekre olcsó helyárait állapított meg.

Férfiingek, alsónadrágok méret után is. Nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, uridivatujdonságok megérkeztek
Czillér Imre divatházába

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— A színház bucsu-előadása **Bulla Elma** vendégfelléptével. Szombaton és vasárnap tartja három utolsó előadását a színház együttese Bulla Elma, a budapesti színpadok ünnepelt művésznőjének vendégfelléptével. Szombaton és vasárnap este 8 órai kezdettel Egy asszony hazudik című színmű kerül bemutatásra, amely egyben az utolsó bemutató is a szezonban. Bulla Elma művészi pályafutásának kiemelkedő teljesítménye ennek a szerepnek az eljátszása. Egy asszony hazudik című színmű nagyváradon előadása Bulla Elmával a főszerepben művészi esemény a szezonnak. Egy asszony hazudik szombaton és vasárnap este lesz műsoron, rendez helyárral.

— **2000 pengős férfi Bulla Elmával vasárnap délután 4 órakor.** Bulla Elmával a főszerepben kerül színre vasárnap délután 4 órakor rendez helyárral, ami egyben az együttes utolsó délutáni előadása a szezonban. Tekintettel a bucsuelőadásokra megnyilvánuló óriási érdeklődésre, a színházi iroda ezúton hívja fel a nagyérdemű közönség figyelmét arra, hogy jegyeiket elővételben megváltani sziveskedjék, mert az esti pénztárnál jegy már egyáltalán nem lesz kapható.

Szóda víz
olcsón bármikor higiénikusan otthon készíthető.
Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetőek

TÖRÖK

vas-, festék- és háztartási cikkek kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

RÁDIÓ

SZERDA, JUNIUS 13.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Háziasszony a magyar föld terményei között. Konzerválás. Leisen Erzsébet dr. népelelmezési tanulmányából átdolgozta és felolvassa Bán Józsefné és Földváry Lívia
19.45 A vésegrádi királyi palota. Irta Folumbán István. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Hanglemezek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Országos Postászenekar.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Mikulaj Gusztáv szalonzenekara.
16.15 1914—1920. Seta a m. kir. Hadimúzeumban. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A M. kir. Honvéd Folyami erők zenekarának térzeneje.
17.45 Szelek szárnyán. (A magyar ember és a tenger).
18.15 Koréh Endre magyar nótákat énekel, kíséri Pertis Pali és cigányzenekara.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Országgyarapító-országörizője. — Hangképek az országgyarapítás éveiből.
20.00 Bárdossy László m. kir. miniszterelnök közszónti Magyarország Kormányzóját.
20.15 Zenekari hangverseny.
21.40 Hírek.
22.10 Melles Béla zenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Vidák József cigányzenekara.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Rendőrszenekar.
19.40 Két intellektuális költő: József Attila és Szabó Lőrinc. Makkay Gusztáv előadása.
20.00 Hírek.
20.10 Hanglemezek.
21.10 Lipcse. Irta Kienka János. Felolvasás.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 14.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A hős. Pakots József elbeszélése. Felolvasás.
10.45 Külföldi híradó. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 A 15. honvédegység zenekara. Vezényel Seregi Artúr.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 A Rádió Szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.15 Ruszin hallgatónknak.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Ki a Tisza vizét issza. Összeállította Zakál Dénes dr.
18.00 Kréta, a bikaisten szigete. Révay József dr. előadása.
18.30 Solymosi Lajos jazz zongoraszámai.
18.45 Gavallérosan megfizetett riportok. Irta Benedek Zoltán. Felolvasás.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Hanglemezek.
20.15 Az Operaház előadásának ismertetése. (II. felvonás).
20.20 Az Operaház előadásának közvetítése Hovancsina. (II. felvonás).
21.00 Külügyi negyedóra.
21.15 Buttolja Ede tánczenekara.
21.40 Hírek.
22.10 Bura Sándor cigányzenekara.
22.30 Ótéves a soproni Nyári Egyetem. Vargha Ferenc dr. előadása.
23.00 Hírek német, olasz, angol és

- francia nyelven.
23.30 Magyar operettszámok.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 16.15 Táncclemezek.
18.00 Sára Elemér cigányzenekara.
18.25 Az Operaház előadásának ismertetése.
18.30 Az Operaház előadásának közvetítése Hovancsina. (I. felvonás).
20.00 Hírek.
20.10 Ugetőversenyeredmények.
20.20 Heinemann Sándor tánczenekara
20.50 Egy híres kalóz élete. — Soós László előadása.
21.15 Az Operaház III. felvonásának ismertetése.
22.25 Az Operaház előadásának III. felvonása.

PÉNTEK, JUNIUS 20.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A hörghurut. Irta Torday Árpád dr. egyetemj rk. tanár. Felolvasás
10.45 Képek a régi Palics-fürdőből. — Piláthyné Csajlik Ágnes előadása. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Veress Károly cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Ulbrich Hermin gondolkázik.
15.20 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Ujlaky Margit énekel.
16.10 Magyar helyesírás. Fekete Miklós dr. előadása.
Utána: Ifjúsági közlemények.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Rádió Szalonzenekara.
18.00 Mátyás a dunai népek ajakán — Irta Ortutay Gvula dr. egyetemj magántanár. Felolvasás.
18.30 Rác Béla cigányzenekara.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Táncclemezek.
19.50 Sportközlemények
20.00 A M. Kir. Központi Gépkocsizó tanosztály műsoros estjének közvetítése.
21.40 Hírek.
22.10 Kodály: I. vonósnégyes. Előadja a Waldbauer-Kerpely vonósnégyes.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Néhaj Magyar Imre hanglemezei.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 19.00 Rác Béla cigányzenekara.
19.30 A tallér története. Huszár Lajos előadása.
20.00 Hírek.
20.10 Beszkárt-zenekar
21.10 Erdélyi nők. III. rész. Gárdonyi Klára dr. előadása Lórántffy Zsuzsannáról.
21.35 Weidinger Ede szalonzenekara
SZOMBAT, JUNIUS 21.
Budapest I.
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Pásztorok védőszentjei. Irta dr Sándor Géza.
10.45 Mit nézzünk meg? A Nemzeti Múzeum őslénytárában az ősten-gerek világát. Ismerteti Meznics Ilona dr. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Rendőrszenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés
13.30 Hanglemezek
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Ilnczky László szalonzenekara.
16.10 Ifjúsági rádió.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Rajkó-zenekar muzsikál.
17.45 Német idegenszolgálat. — Irta Langlet Éva. Felolvasás.
18.10 A Rádió Szalonzenekara.
18.40 A keresztény magyar gondolat

- mindenese. (Emlékezés Bangha Bélára.) P. Gyenis András előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Maria Luisa Faini zongorázik a magyar-olasz művészcsere keretében. Hangfelvétel.
19.50 Innen-onnan. Hangfelvétel.
20.25 Lőversenyeredmények.
20.35 Mosolygó muzsika. Irta és az Operaház zenekarát vezényli Polgár Tibor.
21.40 Hírek.
22.10 Gáspár Lajos cigányzenekara ját-

- szik, Szalay László énekel.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Táncclemezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.15 A kőolaj helyettesítése. — Ifj Szarvas Béla előadása.
19.45 A Rádió Szalonzenekara.
19.20 A Földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrája.
20.00 Hírek.
20.10 Kamarazene hanglemezeiről.
21.00 Kolozsvár a reformkorban. Irta Vita Zsigmond. Felolvasás.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőnek 25 százalék engedmény

Lakás

Kiadó utcai egy szoba, konyhás lakás, butorral vagy üresen. Görbe u. 15. szám. 663

Elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Szent János utca 58. 662

Keresek modern egy vagy kétszobás, összkomfortos lakást. Ügynököt díjazok. Cím a kiadóban. 648

Keresztény nagyvállalat központban többszobás helyiséget, lehetőleg egy nagyobb teremmel, azonnal bérbévenne. Ajánlatokat a kiadóba kér. 641

KERESEK augusztus 1-re 3 vagy 4 szobás komfortos, lehetőleg kertes lakást az olasz részén. Ilyen házat megvételre is. Ajánlatokat Schlauch-tér 16. sz. alá kérek. 636

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapos szobák nyaralásra kiadók. — Értekezni a villában. 618

Adás-vétel

Használt férfiruhát prima anyagból, cicsón csak Molnárnál vehet. Bemer tér 1. udvarban. Ruhákért magas arat fizetek 505

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Eladó 2 szobás teljes komfortos ház, 11.000 pengős. Másik 2 szobás minden mellékkeliséggel 8500 pengő, 3bb szobás és telkek eladók. Tatayné, Szilágyi utca 12. 665

Sürgösen eladó 4 szobás modern új magánház nagy gyümölcsös kerttel, ára 25.000 pengő. 1x2 szobás, 11x1 szobás ház nagy kerttel 1700 pengő évi nettó jövedelemmel, ára 15.000 pengő. 3 szobás, fürdőszobás új ház nagy kerttel 14.000 pengő és sok más házak, szőlők és birtokok. Vekerdy Ingatlanforgalmi iroda, Nagyvárad, Mikszáth Kálmán. volt Széles utca 30. 664

Sürgösen eladó 2 darab Mülhausen gyártmányú No. 12 és 16-os kifogástalan harisnya kötőgép. Szemes László. Nagyszalonta, Dobó utca 10. 660

Aranyat, ezüstöt, ékszert magas áron veszek. Haslinger ékszerész Rakóczi ut 8. 545

Jókarban levő nagy telepes rádió eladó. Kálvária u. 78. udvarban. 655

Kertes kis ház a strandfürdő közelében olcsón eladó. Érdeklődni lehet dr Dobay Kálmán ügyvéd, Szaniszló u. 4. Telefon 11—15. 654

Eladó kihúzható 12 személyes asztal, rézdiszítási vasgép sodronnyal, aranyhalaknak akvárium, képek, szőnyegek, eszteregált függönyrud, üvegek, edények és egyéb butorok. Megtekinthető délután 6—8-ig. Vitéz u. 33. 653

„Ariel” 350 ccm. motorkerékpár, üzemképes állapotban olcsón eladó. — Érdeklődni a Hunnia szálló főportásánál. 650

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám, ajtó 2. 604

Bámulatos eredményt produkál alakján egy sikkes vonalú „Princess” vagy „formafűző” — eredeti szabású „melltartó”, mely testét gyönyörűen formázza és lehetővé teszi a legutolsó divatu ruhák érvényesülését, melyek még a jó alakot is próbára teszik.
KOVATS SÁNDORNÉ
füzőkészítőnél (Nilgesz-telep volt Sinaia 10.) rendelhetők a legjobb füzők.

Hülénefele

Magyar urinók ruháikat, kabátjaikat Mágorinénál varratják. Katolikus Kör. 659

Kultura Középiskolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest. Mester u. 4. IV—3. (Valaszbélyeg). 398

Anyaországi nők Mágoriné divatszalonjában varratnak. Katolikus Kör épület. 658

Javítsa rádióját szakszerűen Komlós mérnöknel, Hlatky u. 15. Megbízható munka. 652

Egyszerűbb ruhák varrását, javítását vállalom, házaknál is. — Tóth Mária Kálvária u. 108. 656

Irógép, Kappel, kítűnő márkájú, ha vi részletre. Kivánságra bemutatva. — Cimeket Corvina papirkereskedésbe

Megnyitott Nagyvárad legszebb kirándulóhelye a Rózsakert vendéglő. Alsó körös-oldal 8. szám, volt Fischer szőlő. Elsőrendű magyar konyha. Kítűnő fajborok. Kiváló cigányzenekar. Bankettek, esküvők rendezéséhez külön terem. Szombat este flecken és turócsusza. Szíves pártfogást kér Csernő Mihály vendéglős. 647

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Állást nyec

Keresek helyi ügynököt, ki kocsmárosoknál és vendéglősöknél boreladásban jól be van vezetve, úgy a helyi piacon, mint a vidéken Magas jutalékot fizetek. Cím: Postafők 40. Gyönyörs. 661

A nyiregyházai „Árpád vezér” fuvózenekar, 30 évnél nem idősebb zenészeket felvesz, minden hangszerre. Jelentkezni lehet nyiregyházai állomásfőnökségnél. 630

Magas jutalékkal, rövid próbaidő után fix fizetéssel taggyűjtők felvételnek. Jelentkezés kedden délelőtt 9—12, délután 3—6 között, Gróf Teleki Pál u. 2. I. em. Főnciere. 657

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő:

Dr Paál Árpád

Felelős kiadó:

Dr Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgóépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.